

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИННИГ
ҚАРОРИ

**ИШ БЕРУВЧИННИГ ФУҚАРОЛИК ЖАВОБГАРЛИГИНИ МАЖБУРИЙ СУҒУРТА
ҚИЛИШ ТҮҒРИСИДАГИ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ҚОНУНИНИ АМАЛГА
ОШИРИШ ЧОРА-ТАДБИРЛАРИ ҲАҚИДА**

«Иш берувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш түғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига мувофиқ ва иш берувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилишнинг тўлақонли фаолият кўрсатишини таъминлаш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси қарор қилади:

1. Иш берувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш қоидалари 1-иловага мувофиқ тасдиқлансан.

Олдинги таҳтирга қаранг.

2. Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги Истиқболли лойиҳалар миллий агентлиги билан келишган ҳолда ҳар йили иш берувчининг жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш бўйича суғурта тарифларининг амалда қўлланишини таҳдил қилсин ва зарурат бўлганда, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасига Иш берувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш бўйича суғурта тарифларига, уларнинг чекланган даражасига, таркибиغا ҳамда иш берувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш бўйича суғурта мукофоти суммасини аниқлашда суғурталовчи томонидан уларни қўлланиш тартибига ўзгартишлар юзасидан таклифлар киритсан.

(2-банд Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2024 йил 30 июлдаги 458-сонли қарори таҳтирида — Қонунчилик маълумотлари миллий базаси, 05.08.2024 й., 09/24/458/0573-сон)

3. Вазирлар Маҳкамасининг «Суғурта хизматлари бозорини янада ривожлантириш чора-тадбирлари түғрисида» 2002 йил 27 ноябрдаги 413-сон қарори (Ўзбекистон Республикаси ҚТ, 2002 й., 11-сон, 72-модда) билан тасдиқланган Суғурталовчилар ва суғурта брокерларининг суғурта фаолиятини лицензиялаш түғрисидаги **низомга 2-иловага** мувофиқ қўшимчалар киритилсин.

4. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги Адлия вазирлиги ҳамда Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлиги, бошқа манфаатдор вазирликлар ва идоралар билан биргаликда бир ой муддатда идоравий норматив-хукуқий хужжатларни ушбу қарорга мувофиқлаштиурсин.

5. Мазкур қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг биринчи ўринбосари Р.С. Азимов зиммасига юклансин.

Ўзбекистон Республикаси Бош вазири Ш. МИРЗИЁЕВ

Тошкент ш.,
2009 йил 24 июнь,
177-сон

Вазирлар Маҳкамасининг 2009 йил 24 июндаги 177-сон қарорига
1-ИЛОВА

**Иш берувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш
ҚОИДАЛАРИ**

I. Умумий қоидалар

1. Ушбу Қоидалар иш берувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш (кейинги ўринларда мажбурий суғурта қилиш деб аталади) тартибини белгилайди.
2. Ушбу Қоидаларда қўйидаги тушунчалардан фойдаланилади:

аннуитет — ўзига нисбатан аннуитетлар шартномаси тузилган ва жорий тўловлар тарзида суғурта товонини олиш ҳуқуқига эга бўлган жисмоний шахс;

наф олувчи — ходим ўз меҳнат вазифаларини бажариши билан боғлиқ ҳолда вафот этган тақдирда суғурта товонини олиш ҳуқуқига эга бўлган шахс;

қоплов суммаси — аннуитетлар шартномаси муддатидан олдин тўхтатилган тақдирда аннуитетлар шартномаси бўйича суғурталовчига тўланадиган пул маблағлари суммаси;

иш берувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш шартномаси (кейинги ўринларда мажбурий суғурта қилиш шартномаси деб аталади) — суғурталовчи унинг бўйича суғурта ҳодисаси вужудга келганда келишилган тўлов (суғурта мукофоти) юзасидан иш берувчига ва (ёки) жабрланганга ёхуд наф олувчига меҳнатда майиб бўлганлиги, касб касаллигига чалиниши ёки унинг меҳнат мажбуриятларини бажариш билан боғлиқ ҳолда соғлигининг бошқача тарзда шикастланганлиги муносабати билан ходимнинг ҳаёти ёки соғлиғига етказилган заарнинг ўрнини суғурта суммаси доирасида қоплаш мажбуриятини оладиган суғурта шартномаси;

аннуитетлар шартномаси — суғурталовчи унга кўра аннуитетлар шартномаси бўйича аннуитетлар шартномасида келишилган тўловни (суғурта мукофотини) бир йилдан кўп муддатга жорий тўловлар тарзида суғурта суммаси доирасида суғурта товонини тўлашни амалга ошириш мажбуриятини оладиган суғурта шартномаси;

ишлаб чиқаришдаги баҳтсиз ҳодиса — ходимнинг у меҳнат шартномаси (контракт) бўйича ўз вазифаларини иш берувчининг худудида ҳам, ундан ташқарида ҳам бажариши билан боғлиқ ҳолда меҳнатда майиб бўлишига ёки соғлигининг бошқача тарзда шикастланишига олиб келган ва ходимни бошқа ишга ўтказиш заруриятини келтириб чиқарган, унинг касбга оид меҳнат қобилиятини вақтинча ёки турғун йўқотишига ёхуд вафот этишига сабаб бўлган ҳодиса;

касб касаллиги — ходимнинг унга ишлаб чиқаришнинг заарли ёки хавфли омили таъсири натижаси бўлган ва унинг касбга оид меҳнат қобилиятини вақтинча ёхуд турғун йўқотишига сабаб бўлган ўткир ёки сурункали касаллиги;

жабрланувчи — ўз меҳнат вазифаларини бажариши билан боғлиқ ҳолда меҳнатда майиб бўлиши, касб касаллигига чалиниши ёки соғлигининг бошқача тарзда шикастланиши муносабати билан соғлиғига зарар етказилган, суғурта товонини олиш ҳуқуқига эга бўлган ходим;

ходим — иш берувчи билан тузилган меҳнат шартномаси (контракт) асосида ишлаётган жисмоний шахс;

Олдинги таҳрирга қаранг.

иш берувчи — қонунчиликда белгиланган тартибда жисмоний шахс билан меҳнат шартномаси (контракт) тузган юридик ёки жисмоний шахс;

(2-банднинг ўн биринчи хатбошиси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маъкамасининг 2022 йил 4 апрелдаги 153-сонли қарори таҳририда — Қонунчилик маълумотлари миллий базаси, 05.04.2022 й., 09/22/153/0266-сон)

суғурта мукофоти — иш берувчининг мажбурий суғурта қилиш шартномаси бўйича суғурта қилиш ёки аннуитетлар шартномаси бўйича суғурталовчига мажбурий суғурталаш шартномасига ёки аннуитетлар шартномасига мувофиқ тўлаши шарт бўлган пул маблағлари суммаси;

мажбурий суғурта қилиш шартномаси бўйича суғурта пули — суғурталовчи мажбурий суғурта қилиш шартномаси доирасида жабрланувчига (наф олувчига) етказилган зарарни қоплаш мажбуриятини оладиган сумма;

Олдинги таҳрирга қаранг.

аннуитетлар шартномаси бўйича суғурта пули — жабрланувчига (наф олувчига) бир йилдан кўп муддатга жорий тўловлар тарзида суғурта товонини тўлашни назарда тутадиган етказилган зарарнинг қонунчиликка мувофиқ белгиланган миқдори;

(2-банднинг ўн тўртинчи хатбоишиси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 4 апрелдаги 153-сонли қарори таҳририда — Қонунчлик маълумотлари миллий базаси, 05.04.2022 й., 09/22/153/0266-сон)

суғурта полиси — мажбурий суғурта қилишнинг амалга оширилганлигини тасдиқловчи белгиланган намунадаги хужжат;

мажбурий суғурта қилиш шартномаси бўйича суғурта ҳодисаси — иш берувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш шартномасининг амал қилиши даврида ходим ўз меҳнат вазифаларини бажариши билан боғлиқ ҳолда меҳнатда майиб бўлиши, касб касаллигига чалиниши ёки соғлигининг бошқача тарзда шикастланиши муносабати билан ходимнинг ҳаёти ёки соғлиғига етказилган заарнинг ўрнини қоплаш бўйича иш берувчининг фуқаролик жавобгарлиги вужудга келганлиги белгиланган тартибда тасдиқланган факт;

аннуитетлар шартномаси бўйича суғурта ҳодисаси — аннуитетнинг аннуитетлар шартномаси амал қиласидан даврда жорий тўлов тарзида суғурта товонини амалга ошириш санасигача яшаш;

иш берувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш шартномаси бўйича суғурталовчи — умумий суғурта қилиш соҳасида фаолиятни амалга оширувчи юридик шахс;

аннуитетлар шартномаси бўйича суғурталовчи — ҳаётни суғурта қилиш соҳасида фаолиятни амалга оширувчи юридик шахс;

касбга оид меҳнат қобилиятини йўқотганлик даражаси — касбга оид меҳнат қобилиятининг ишлаб чиқаришдаги баҳтсиз ҳодиса юз бергунига қадар бўлган, фоизларда ифодаланган, тиббий-меҳнат экспертиза комиссияси томонидан аниқланадиган пасайиши;

меҳнатда майиб бўлиш — ходимнинг касбга оид меҳнат қобилиятини ишлаб чиқаришдаги баҳтсиз ҳодиса оқибатида вақтинча ёки турғун йўқотиши.

3. Иш берувчи у давлат рўйхатидан ўтказилган санадан ёки иш берувчилар — жисмоний шахслар учун меҳнат шартномаси (контракти) тузилган санадан бошлаб 15 иш кунидан кечикмай меҳнатда шикастланиш, касб касаллиги ёки унинг меҳнат мажбуриятларини бажариши билан боғлиқ ҳолда соғлигининг бошқача шикастланиши муносабати билан ходимнинг ҳаётига ёки соғлиғига етказилган заарни қоплаш бўйича ўз фуқаролик жавобгарлигини суғурта қилиши шарт.

Иш берувчининг ўз фуқаролик жавобгарлигини суғурта қилиш мажбурияти ушбу Қоидаларга мувофиқ «Иш берувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг 17-моддаси [иккинчи кисми](#) қоидалари амалга киритилган кундан бошлаб кучга киради.

4. Мехнатда шикастланиш, касб касаллиги ёки унинг меҳнат мажбуриятларини бажариши билан боғлиқ ҳолда соғлигининг бошқача тарзда шикастланиши муносабати билан ходимнинг ҳаётига ёки соғлиғига етказилган заарни қоплаш бўйича ўз фуқаролик жавобгарлиги пайдо бўлган тақдирдаги иш берувчининг мулкий манфаатлари мажбурий суғурта қилиш обьекти ҳисобланади.

5. Иш берувчи, мажбурий суғурта қилиш шартномаси бўйича суғурталовчи (кейинги ўринларда суғурталовчи деб аталади), аннуитетлар шартномаси бўйича суғурталовчи, жабрланувчи ва наф олувчи мажбурий суғурта қилиш субъектлари ҳисобланади.

6. Иш берувчи ушбу Қоидалар асосида суғурталовчи билан мажбурий суғурта қилиш шартномасини тузади, унга мувофиқ суғурта ҳодисаси вужудга келган даврда иш берувчига ва (ёки) жабрланувчига ёхуд наф олувчига ходимнинг меҳнатда шикастланиши, касб касаллиги ёки унинг меҳнат мажбуриятларини бажариши билан боғлиқ ҳолда соғлигининг бошқача тарзда шикастланиши муносабати билан ходимнинг ҳаётига ёки соғлиғига етказилган заарни тўлайди.

Етказилган заарни қоплаш бир йилдан кўп муддатга тўловни назарда тутган ҳолларда иш берувчи мазкур Қоидаларга мувофиқ аннуитетлар шартномаси бўйича суғурталовчи билан аннуитетлар шартномасини тузади, унга кўра аннуитетга жорий тўловлар тарзида суғурта товонини тўлови амалга оширилади.

7. Суғурта ҳодисаси муносабати билан жабрланувчига (наф олувчига) етказилган маънавий зарар мажбурий суғурта қилиш бўйича қопланмайди.

Олдинги таҳтирга қаранг.

8. Мажбурий суғурта қилиш шартномаси ва мажбурий суғурта қилиш полиси, шунингдек қонунчилик ҳужжатларида белгиланган ҳолатларда, аннуитетлар шартномаси ва аннуитетлар шартномаси бўйича полис мажбурий суғурта қилишнинг амалга оширилганлигини тасдиқловчи ҳужжатлар ҳисобланади.

(8-банд Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 4 апрелдаги 153-сонли қарори таҳтирида — Қонунчилик маълумотлари миллий базаси, 05.04.2022 й., 09/22/153/0266-сон)

II. Мажбурий суғурта қилиш шартномасини тузиш, ўзгартириш ва унинг амал қилишини муддатидан олдин тўхтатиш тартиби

9. Мажбурий суғурта қилиш шартномаси оммавий ҳисобланади ва иш берувчи ҳамда суғурта қилувчи ўртасида ушбу Коидаларга 1-иловага мувофиқ шакл бўйича бир йил муддатга тузилади. Агар иш берувчи ўз фаолиятини бир йилдан кам муддатда амалга оширса, у ҳолда мажбурий суғурта қилиш шартномаси иш берувчи фаолиятни амалга ошириш муддатига тузилади.

10. Иш берувчи мажбурий суғурта қилишни амалга оширадиган суғурталовчини ва аннуитет шартномаси бўйича суғурталовчини танлаш хуқукига эга.

Олдинги таҳтирга қаранг.

11. Суғурталовчи ўзига ёзма ёки электрон ариза билан мурожаат қилган ва ушбу Коидаларга мувофиқ ҳужжатларни тақдим этган иш берувчига мажбурий суғурта қилиш шартномасини тузишни рад этишга ҳақли эмас.

(11-банд Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2024 йил 30 июлдаги 458-сонли қарори таҳтирида — Қонунчилик маълумотлари миллий базаси, 05.08.2024 й., 09/24/458/0573-сон)

12. Мажбурий суғурта қилиш шартномасини тузиш учун иш берувчи суғурталовчига қўйидаги ҳужжатларни тақдим этади:

Олдинги таҳтирга қаранг.

а) мажбурий суғурта қилиш шартномасини тузиш тўғрисидаги ариза;

(12-банднинг «а» кичик банди Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2024 йил 30 июлдаги 458-сонли қарори таҳтирида — Қонунчилик маълумотлари миллий базаси, 05.08.2024 й., 09/24/458/0573-сон)

б) иш берувчи — жисмоний шахс паспортининг ёки унинг шахсини тасдиқлайдиган бошка ҳужжатининг нусхаси (фотосурати ва рўйхатдан ўтганлик тўғрисидаги охирги ёзув мавжуд бўлган бетлари);

Олдинги таҳтирга қаранг.

в) иш берувчининг (юридик шахслар учун) давлат рўйхатидан ўтказилганлиги тўғрисидаги гувоҳноманинг нусхаси.

(12-банднинг «в» кичик банди Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2017 йил 20 декабрдаги 1001-сонли қарори таҳтирида — Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси, 23.12.2017 й., 10/17/1001/0447-сон)

Иш берувчи суғурталовчига тақдим этиладиган маълумотлар ва ҳужжатларнинг тўлиқлиги ва ҳаққонийлиги учун жавобгар ҳисобланади.

13. Мажбурий суғурта қилиш полиси иш берувчига суғурталовчининг ҳисоб рақамларига мажбурий суғурта қилиш шартномаси бўйича суғурта мукофоти келиб тушган кундан кейинги уч иш кунидан кечикмай берилади.

Суғурта полиси бланкаси қатъий ҳисобда турадиган ҳужжат ҳисобланади, ҳисобга олиш сериясига, тартиб рақамига ва ҳимояланганликнинг камида 3 даражасига эга бўлиши керак. Суғурта полиси бланкаси суғурталовчининг (аннуитетлар шартномаси бўйича суғурталовчининг) буюртмаси бўйича, босмахона усулида «Давлат белгиси» давлат ишлаб чиқариш бирлашмасида ушбу Коидаларга 3 ва 8-иловаларга биноан намуналарга мувофиқ тайёрланади.

14. Суғурта полиси йўқолган тақдирда иш берувчи унинг дубликатини олиш хукуқига эга.

Олдинги таҳрирга қаранг.

Дубликат суғурталовчи томонидан иш берувчи мурожаат қилган ва у дубликатни тайёрлаш харажатларини иш берувчи мурожаат қилган санада қонунчиликда белгиланган базавий ҳисоблаш миқдорининг кўпи билан 10 фоизи миқдорида тўлаган кундан бошлаб икки кун муддатда берилади.

(14-банднинг иккинчи хатбошиси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 4 апрелдаги 153-сонли қарори таҳририда — Қонунчилик маълумотлари миллий базаси, 05.04.2022 й., 09/22/153/0266-сон)

Олдинги таҳрирга қаранг.

15. Мажбурий суғурта қилиш шартномаси амал қиладиган даврда иш берувчи ёзма ёки электрон шаклда ва ушбу Қоидаларда назарда тутилган муддатларда суғурталовчига мажбурий суғурта қилиш шартномасини тузиш тўғрисидаги аризада кўрсатилган маълумотлардаги ўзгаришлар ҳақида хабар қилиш шарт.

(15-банд Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2024 йил 30 июлдаги 458-сонли қарори таҳририда — Қонунчилик маълумотлари миллий базаси, 05.08.2024 й., 09/24/458/0573-сон)

16. Иш берувчидан мажбурий суғурта қилиш шартномасини тақдим этилган маълумотлардаги ўзгаришлар тўғрисида ариза олинганда суғурталовчи, зарурат бўлганда, мажбурий суғурта қилиш шартномасига қўшимча битимни тузади ва суғурта полисини қайтадан расмийлаштиради.

17. Мажбурий суғурта қилиш шартномаси шартлари у амал қилган даврда ўзгарган тақдирда суғурта мукофоти миқдорига ўзгарган шартларга мувофиқ ҳолда ўзгартириш киритилади. Бунда томонларнинг суғурта мукофотининг ўзаро ҳисоб-китобларига тааллуқли бўлган мажбуриятлари мажбурий суғурта қилиш шартномасига қўшимча битим тузилган санадан бошлаб З иш кунидан кечикмай бажарилиши керак.

18. Агар иш берувчи мажбурий суғурта қилиш шартномаси шартлари ёки ушбу Қоидаларнинг 17-бандида назарда тутилган ҳолларда мажбурий суғурта қилиш шартномаси бўйича қўшимча суғурта мукофоти тўлашга қарши бўлса, у ҳолда суғурталовчи мажбурий суғурта қилиш шартномасининг бекор қилинишини талаб қилишга ҳақлидир. Бунда мажбурий суғурта қилиш шартномаси бўйича тўланган суғурта мукофоти қайтариб берилмайди.

19. Мажбурий суғурта қилиш шартномасининг амал қилиши қўйидаги ҳолларда муддатидан олдин тўхтатилиди:

- иш берувчи — юридик шахс тугатилганда ёки қайта ташкил этилганда;
- иш берувчи — жисмоний шахс вафот этганда;
- мажбурий суғурта қилиш шартномаси суд қарорига кўра ҳақиқий эмас деб эътироф этилганда.

Олдинги таҳрирга қаранг.

Мажбурий суғурта қилиш шартномасининг амал қилиши қонунчиликда назарда тутилган бошқа ҳолатларда хам муддатидан олдин тўхтатилиши мумкин.

(19-банднинг бешинчи хатбошиси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 4 апрелдаги 153-сонли қарори таҳририда — Қонунчилик маълумотлари миллий базаси, 05.04.2022 й., 09/22/153/0266-сон)

20. Мажбурий суғурта қилиш шартномасининг амал қилиши муддатидан олдин тўхтатилган тақдирда суғурта мукофотининг бир қисми тўланган суғурта товони суммасига ва мазкур шартнома амал қилишининг кунлар ҳисобидаги қолган муддатига мутаносиб равишда қайтариб берилади. Бунда мажбурий суғурта қилиш шартномасининг амал қилиши ушбу Қоидалар 19-бандининг «а», «б» ва «в» кичик бандларида кўрсатилганлардан бошқа асосларга кўра муддатидан олдин тўхтатилган тақдирда суғурталовчи суғурта мукофотининг қайтариб берилаётган қисмидан ушбу шартнома бўйича исботланадиган харажатларнинг суғурта мукофотининг 25 фоизидан кўп бўлмаган миқдордаги суммасини чегириб қолиши мумкин.

III. Суғурта суммаси, суғурта мукофоти ва мажбурий суғурта қилиш шартномаси бўйича суғурта мукофотини тўлаш тартиби

21. Мажбурий суғурта қилиш шартномаси бўйича суғурта суммаси қўйидаги миқдорда белгиланади:

мажбурий суғурта қилиш шартномаси тузилган санадаги ҳолатга кўра фаолиятини бир йилдан ортиқ амалга ошириб келаётган иш берувчи учун — мажбурий шартнома тузилган ойдан олдинги ўн икки ой учун иш берувчи барча ходимларининг бир йиллик иш ҳақи миқдорида;

ўз фаолиятини янгитдан амалга ошираётган иш берувчи учун — мажбурий суғурта қилиш шартномаси тузилган ойдан кейинги ўн икки ой учун иш берувчи барча ходимларининг бир йиллик иш ҳақи миқдорида. Бунда йиллик иш ҳақи биринчи ойдаги иш ҳақи миқдорини ўн иккига кўпайтириш орқали ҳисоблаб чиқарилади;

фаолиятини бир йилдан кам бўлган муддатга амалга оширувчи иш берувчи учун — иш берувчи барча ходимларининг иш берувчининг мазкур фаолияти амалга ошириладиган муддатдаги иш ҳақи миқдорида.

22. Мажбурий суғурта қилиш шартномасининг амал қилиш муддати давомида йиллик иш ҳақи миқдори ўзгарган тақдирда, суғурта пули ва суғурта мукофоти қисмига ушбу шартномага ёзма равишда қўшимча келишув тузиш орқали ўзгартиришлар киритилади. Бунда мажбурий суғурта қилиш шартномаси бўйича суғурта мукофотини қайта ҳисоб-китоб қилиш мазкур шартнома тузилган санада амалда бўлган суғурта тарифи бўйича, қолган суғурта даври ва суғурта пулига мутаносиб равишда амалга оширилади.

23. Мажбурий суғурта қилиш шартномаси бўйича суғурта мукофоти миқдори ушбу Коидаларга [9-иловага](#) мувофиқ суғурта тарифларига биноан ҳисоблаб чиқарилади.

Суғурта тарифларининг мажбурий суғурта қилиш шартномаси амал қиласидиган муддат мобайнида ўзгариши иш берувчи томонидан тўлов вақтида амалда бўлган суғурта тарифлари бўйича тўланган суғурта мукофотининг ўзгаришига олиб келмайди.

24. Мажбурий суғурта қилиш шартномаси бўйича суғурта мукофотини ҳисоблаш суғурталовчи томонидан, мажбурий суғурта қилиш шартномаси тузиш тўғрисидаги аризада иш берувчи кўрсатган маълумотлардан келиб чиқсан ҳолда амалга оширилади.

25. Мажбурий суғурта қилиш шартномаси тузилгандан кейин мажбурий суғурта қилиш шартномаси тузиш тўғрисидаги аризада иш берувчининг нотўғри ва (ёки) хато маълумотлар кўрсатганлиги аниқланган тақдирда суғурта мукофоти миқдори суғурта тарифларига ва мажбурий суғурта қилиш шартномаси тузилган вақтда амалда бўлган иш берувчи фаолият турларининг хавфлилик даражаси тавсифига мувофиқлаштирилиши керак.

26. Мажбурий суғурта қилиш шартномаси бўйича суғурта мукофоти иш берувчи томонидан, мажбурий суғурта қилиш шартномаси тузилган санадан бошлаб беш иш кун мобайнида бир йўла тўланади.

Суғурта мукофоти нақд пул билан тўланган тақдирда суғурталовчи (унинг филиали ёки суғурта агенти) томонидан пул маблағлари қабул қилиб олинган сана тўлов санаси ҳисобланади. Суғурта мукофоти нақд пулсиз тўланган тақдирда пул маблағларининг суғурталовчи (унинг филиали ёки суғурта агенти) ҳисоб рақамига тушган санаси суғурта мукофоти тўланган сана ҳисобланади.

Иш берувчининг ҳисоб рақамидаги пул маблағлари етарли бўлмаган тақдирда мажбурий суғурта қилиш шартномаси бўйича суғурта мукофотини тўлаш иш берувчининг ишлаб чиқариш фаолияти билан бевосита боғлиқ бўлган кечикириб бўлмайдиган эҳтиёжларига мўлжалланган маблағлар ҳисобидан амалга оширилади.

27. Агар суғурталовчи мажбурий суғурта қилиш шартномасининг амал қилиш даврида суғурта товонини тўлаган бўлса, мажбурий суғурта қилиш шартномаси бўйича суғурта пули тўланган суғурта товони суммаси миқдорига камайтирилади. Бунда иш берувчи тўланган суғурта товони суммасига ҳамда мажбурий суғурта қилиш шартномасининг қолган амал қилиш муддатига мутаносиб равишда суғурта мукофотини етти иш куни мобайнида қўшимча равишда тўлаши шарт.

IV. Мажбурий сұғурта қилиш шартномаси томонларининг ҳуқуқлари ва мажбуриятлари

28. Иш берувчи қыйидаги ҳуқуқларга эга:

сұғурталовчидан мажбурий сұғурта қилиш шартномасининг шартларини тушунтириб беришни талаб қилиш;

сұғурталовчининг сұғурта төвөнини түлашни рад этиш түғрисидеги қарори юзасидан белгиланган тартибда шикоят қилиш;

йиллик иш ҳақи миқдори камайған тақдирда, сұғурта мукофотининг йиллик иш ҳақи миқдорининг камайишига ва мажбурий сұғурта қилиш шартномасининг тугалланмаган даврига мутаносиб қисмини олиш.

Олдинги таҳрирга қаранг.

Иш берувчи қонунчиликка мувофиқ бошқа ҳуқуқларга ҳам эга бўлиши мумкин.

(28-банднинг бешинчи хатбоюси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 4 апрелдаги 153-сонли қарори таҳририда — Қонунчилик маълумотлари миллий базаси, 05.04.2022 й., 09/22/153/0266-сон)

29. Иш берувчи:

Олдинги таҳрирга қаранг.

мажбурий сұғурта қилиш шартномаси бўйича ва айрим ҳолларда аннуитетлар шартномаси бўйича қонунчиликда белгиланган шартлар асосида ва тартибда сұғурта мукофотини түлаши;

(29-банднинг иккинчи хатбоюси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 4 апрелдаги 153-сонли қарори таҳририда — Қонунчилик маълумотлари миллий базаси, 05.04.2022 й., 09/22/153/0266-сон)

Олдинги таҳрирга қаранг.

йиллик иш ҳақи миқдори ўзгарган пайтдан эътиборан беш иш кунидан кечиктирмай бу ҳақда сұғурталовчига ёзма ёки электрон шаклда хабар қилиши;

(29-банднинг учинчи хатбоюси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2024 йил 30 июлдаги 458-сонли қарори таҳририда — Қонунчилик маълумотлари миллий базаси, 05.08.2024 й., 09/24/458/0573-сон)

Олдинги таҳрирга қаранг.

иш берувчи томонидан амалга оширилаётган фаолият турларининг хавфлилик даражаси ўзгарган пайтдан эътиборан беш иш кунидан кечиктирмай бу ҳақда сұғурталовчига ёзма ёки электрон шаклда билдириши ва зарур бўлган ҳолларда, қўшимча ҳисоблаб чиқарилган сұғурта мукофотини түлаши;

(29-банднинг тўртинчи хатбоюси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2024 йил 30 июлдаги 458-сонли қарори таҳририда — Қонунчилик маълумотлари миллий базаси, 05.08.2024 й., 09/24/458/0573-сон)

ходимларни мажбурий сұғурта қилиш шартномаси шартлари билан танишириши, шу жумладан, мазкур шартнома бўйича томонларининг ҳуқуқ ва мажбуриятларини тушунтириши;

Олдинги таҳрирга қаранг.

сұғурталовчи ва аннуитетлар шартномаси бўйича сұғурталовчи ҳақидаги барча зарур маълумотларни жабрланувчи ёки наф оловчига ёзма ёки электрон шаклдаги ариза билан мурожаат қилган санадан эътиборан икки иш куни мобайнида тақдим этиши;

(29-банднинг олтинчи хатбоюси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2024 йил 30 июлдаги 458-сонли қарори таҳририда — Қонунчилик маълумотлари миллий базаси, 05.08.2024 й., 09/24/458/0573-сон)

Олдинги таҳрирга қаранг.

ишлиб чиқарышдаги баҳтсиз ҳодиса юз берганлиги ўзига маълум бўлган пайтдан эътиборан уч иш кунидан кечиктирмай бу ҳақда сұғурталовчига ёзма ёки электрон шаклда билдириши;

(29-банднинг еттинчи хатбоюси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2024 йил 30 июлдаги 458-сонли қарори таҳририда — Қонунчилик маълумотлари миллий базаси, 05.08.2024 й., 09/24/458/0573-сон)

Олдинги таҳрирга қаранг.

Иш берувчи қонунчиликка мувофиқ бошқа мажбуриятлар ҳам олиши мумкин.

(29-банднинг саккизинчи хатбоюси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 4 апрелдаги 153-сонли қарори таҳририда — Қонунчилик маълумотлари миллий базаси, 05.04.2022 й., 09/22/153/0266-сон)

30. Суғурталовчи қўйидаги хукуқларга эга:

ишлаб чиқаришдаги бахтсиз ҳодисаларни текширишда иштирок этиш ва зарур бўлган ҳолларда тегишли эксперtlарни жалб этиш;

ишлаб чиқаришдаги бахтсиз ҳодисага доир ахборотни текшириш;

суғурта мукофотини аниқлаш учун суғурта хавфини баҳолаш;

ишлаб чиқаришдаги бахтсиз ҳодисаларнинг олдини олиш юзасидан тавсиялар бериш.

Олдинги таҳрирга қаранг.

Суғурталовчи қонунчиликка мувофиқ бошқа хукуқларга ҳам эга бўлиши мумкин.

(30-банднинг олтинчи хатбоюси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 4 апрелдаги 153-сонли қарори таҳририда — Қонунчилик маълумотлари миллий базаси, 05.04.2022 й., 09/22/153/0266-сон)

31. Суғурталовчи:

мажбурий суғурта қилиш шартномаси шартлари билан иш берувчини таништириши, шу жумладан, унинг хукуқ ва мажбуриятларини тушунтириши;

ўз фаолиятини амалга ошириш натижасида олинган, иш берувчи ва (ёки) жабрланувчи ёхуд наф оловчи тўғрисидаги маълумотларнинг маҳфийлигини таъминлаши;

Олдинги таҳрирга қаранг.

суғурта товонини тўлашни рад этиш тўғрисида қарор қабул қилинган тақдирда, иш берувчи суғурта товонини тўлаш учун мурожаат этганидан кейин ўн беш иш кунидан кечиктирмай бу ҳақда иш берувчига рад этиш сабабларини далиллар билан асослантирган ҳолда ёзма ёки электрон шаклда хабар қилиши;

(31-банднинг тўртингчи хатбоюси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2024 йил 30 июлдаги 458-сонли қарори таҳририда — Қонунчилик маълумотлари миллий базаси, 05.08.2024 й., 09/24/458/0573-сон)

ушбу Қоидаларнинг 34-бандида назарда тутилган барча зарур хужжатлар тақдим этилган санадан эътиборан ўн иш кунидан кечиктирмай қарор қабул қилиши ва суғурта товонини тўлаши;

Олдинги таҳрирга қаранг.

ўзи алмаштирилган тақдирда бу ҳақда иш берувчига дарҳол ёзма ёки электрон шаклда хабар бериши шарт.

(31-банднинг олтинчи хатбоюси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2024 йил 30 июлдаги 458-сонли қарори таҳририда — Қонунчилик маълумотлари миллий базаси, 05.08.2024 й., 09/24/458/0573-сон)

Олдинги таҳрирга қаранг.

Суғурталовчи қонунчиликка мувофиқ бошқа мажбуриятлар ҳам олиши мумкин.

(31-банднинг еттинчи хатбоюси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 4 апрелдаги 153-сонли қарори таҳририда — Қонунчилик маълумотлари миллий базаси, 05.04.2022 й., 09/22/153/0266-сон)

32. Жабрланувчи қўйидаги хукуқларга эга:

Олдинги таҳрирга қаранг.

иш берувчига ёки суғурталовчига ёхуд аннуитетлар шартномаси бўйича суғурталовчига суғурта товонини тўлаш ҳақида ёзма ёки электрон шаклдаги ариза билан мурожаат этиш;

(32-банднинг иккинчи хатбоишиси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2024 йил 30 июлдаги 458-сонли қарори таҳририда — Қонунчилик маълумотлари миллий базаси, 05.08.2024 й., 09/24/458/0573-сон)

Олдинги таҳрирга қаранг.

конунчиликда белгиланган шартлар асосида ва тартибда суғурта товони олиш;

(32-банднинг учинчи хатбоишиси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 4 апрелдаги 153-сонли қарори таҳририда — Қонунчилик маълумотлари миллий базаси, 05.04.2022 й., 09/22/153/0266-сон)

мажбурий суғурта қилиш шартномасининг ёки аннуитетлар шартномасининг шартлари тўғрисида иш берувчидан ёки суғурталовчидан ёхуд аннуитетлар шартномаси бўйича суғурталовчидан бепул ахборот олиш;

ишлаб чиқаришдаги баҳтсиз ҳодисани текширишда зарурият бўлганда, касаба уюшмаси ёки ходимларнинг бошқа вакиллик органи вакилларини ёхуд ўзининг ишончли шахсини жалб этган ҳолда белгиланган тартибда иштирок этиш;

иш берувчидан суғурталовчи ва аннуитетлар шартномаси бўйича суғурталовчи ҳақидаги барча зарур маълумотларни олиш.

33. Наф оловчи қуйидаги хуқуқларга эга:

суғурта товонини олиш ҳақидаги талаб билан иш берувчига ёки суғурталовчига мурожаат этиш;

Олдинги таҳрирга қаранг.

конунчиликда белгиланган шартлар асосида ва тартибда суғурталовчи ва (ёки) аннуитетлар шартномаси бўйича суғурталовчидан суғурта товонини олиш;

(33-банднинг учинчи хатбоишиси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 4 апрелдаги 153-сонли қарори таҳририда — Қонунчилик маълумотлари миллий базаси, 05.04.2022 й., 09/22/153/0266-сон)

иш берувчидан, суғурталовчидан мажбурий суғурта қилиш шартномасининг шартлари тўғрисида ҳамда аннуитетлар шартномаси бўйича суғурталовчидан аннуитетлар шартномаси шартлари ҳақида бепул ахборот олиш;

ходим ўз меҳнат вазифаларини бажараётганда вафот этганлиги ҳақида иш берувчига хабар қилиш;

ишлаб чиқаришдаги баҳтсиз ҳодисани текширишда белгиланган тартибда иштирок этиш, зарур бўлган ҳолларда касаба уюшмаси вакилларини ёки ходимларнинг бошқа вакиллик органи вакилларини ёхуд ўзининг ишончли шахсини жалб этган ҳолда иштирок этиш;

иш берувчидан суғурталовчи ва аннуитетлар шартномаси бўйича суғурталовчи ҳақидаги барча зарур маълумотларни олиш.

V. Мажбурий суғурта қилиш шартномаси бўйича суғурта ҳодисаларини қўриб чиқиши тартиби

Олдинги таҳрирга қаранг.

34. Иш берувчи ишлаб чиқаришдаги баҳтсиз ҳодисани текшириш якунларига қўра суғурталовчига суғурта товони талабидан иборат бўлган ёзма ёки электрон шаклдаги ариза билан мурожаат қиласди (ушбу Қоидаларга **4-илова**), унга қўйидагилар илова қилинади:

(34-банднинг биринчи хатбоишиси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2024 йил 30 июлдаги 458-сонли қарори таҳририда — Қонунчилик маълумотлари миллий базаси, 05.08.2024 й., 09/24/458/0573-сон)

иш берувчининг ишлаб чиқаришдаги баҳтсиз ҳодиса оқибатларига қўра етказилган заарнинг ўрнини қоплаш тўғрисида ушбу Қоидаларга **5** ёки **5-1-иловаларга** мувофиқ шакл бўйича буйруғининг нусхаси;

ходимнинг ёки наф оловчининг етказилган заарнинг ўрнини қоплаш тўғрисидаги талаби кўрсатилган, иш берувчининг номига ёзилган аризасининг нусхаси;

суғурта ҳодисаси юз бергунига қадар ходим олган ўртacha ойлик ёки йиллик иш ҳақи тўғрисидаги маълумотнома;

меҳнат шартномасининг (контрактнинг) нусхаси;

касб касаллигига — ходимнинг касб касаллиги тўғрисидаги тиббий хулоса; ишлаб чиқаришдаги бахтсиз ҳодиса содир бўлганлигини ва ходим учун унинг оқибатини тасдиқловчи ҳужжатлар (ишлаб чиқаришдаги бахтсиз ҳодисани маҳсус текшириш далолатномаси, тиббий-мехнат экспертиза комиссиясининг хулосаси, низолар юзага келган ҳолларда эса — суднинг қарори).

Олдинги таҳрирга қаранг.

Ходим вафот этган тақдирда ходимнинг вафот этганлиги тўғрисидаги гувоҳноманинг нусхаси ва наф олувчининг зарарнинг ўрни қопланишига бўлган ҳуқуқини тасдиқловчи ҳужжатлар ҳам илова қилинади.

(34-банднинг саккизинчи хатбоюси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2017 йил 20 декабрдаги 1001-сонли қарори таҳририда — Қонун ҳужжжатлари маълумотлари миллий базаси, 23.12.2017 й., 10/17/1001/0447-сон)

Ушбу бандда назарда тутилмаган ҳужжатлар тақдим этилишини талаб қилиш тақиқланади.

35. Ҳужжатларни қабул қилиб олган суғурталовчи иш берувчига тақдим этилган ҳужжатларнинг тўлиқ рўйхатини ва улар қабул қилиб олинган санани кўрсатган ҳолда маълумотнома бериши шарт.

36. Суғурталовчи тегишли сўровнома бўйича ҳуқуқни муҳофаза қилиш органларидан, судлардан, тиббиёт, сейсмология, ветеринария, гидрометеорология ва бошқа ташкилотлардан ишлаб чиқаришдаги бахтсиз ҳодиса билан боғлиқ ҳужжатларни ва хулосаларни олишга, шунингдек жабрланувчига ёхуд наф олувчига етказилган зарарнинг сабабларини, ҳолатини ва миқдорини мустақил равишида аниқлашга ҳақлидир.

37. Суғурталовчи ушбу Қоидаларнинг 34-бандда кўрсатилган барча зарур ҳужжатлар тақдим этилган санадан бошлаб ўн иш кунидан кечикмай суғурта ҳодисасини тан олиш тўғрисида қарор қабул қилиши ва суғурта товонини тўлаши шарт.

38. Суғурта ҳодисасини тан олиш ва суғурта товони миқдорини аниқлаш суғурталовчи томонидан, иш берувчи тақдим этган ҳужжатларни ўрганиш, шунингдек ишлаб чиқаришдаги бахтсиз ҳодисани текшириш учун жалб этилган экспертларнинг тегишли хулосалари асосида амалга оширилади.

39. Суғурта ҳодисаси тан олинганда ва суғурта товони суммаси белгиланганда суғурта ҳодисаси тўғрисида далолатнома тузилади, у ҳар қайси томон учун бир нусхадан — икки нусхада, суғурталовчи ва иш берувчи томонидан имзоланади.

Суғурта товонини бир йилдан кўп муддат учун тўлаш зарур бўлганда суғурта ҳодисаси тўғрисида далолатнома суғурта товонини бир йилдан кўп муддат учун асосли равишида ҳисоблаш учун иш берувчи томонидан танланган аннуитетлар шартномаси бўйича суғурталовчи иштирокида тузилади. Суғурта ҳодисаси тўғрисида далолатнома ҳар қайси томон учун бир нусхадан — уч нусхада, суғурталовчи, иш берувчи ва аннуитетлар шартномаси бўйича суғурталовчи томонидан имзоланади.

Олдинги таҳрирга қаранг.

40. Суғурталовчи томонидан суғурта товонини тўлашни рад этиш тўғрисида қарор қабул қилинган тақдирда бу ҳақда иш берувчига унинг суғурта товонини тўлаш талабидан иборат бўлган ариза билан ёзма ёки электрон мурожаатидан кейин ўн беш иш кунидан кечикмай рад этиш асослари кўрсатилган ҳолда хабар қилинган бўлиши керак.

(40-банд Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2024 йил 30 июлдаги 458-сонли қарори таҳририда — Қонунчилик маълумотлари миллий базаси, 05.08.2024 й., 09/24/458/0573-сон)

VI. Етказилган зарар миқдорини белгилаш ва мажбурий суғурта қилиш шартномаси бўйича суғурта товонини тўлаш тартиби

Олдинги таҳрирга қаранг.

41. Ходим ўз меҳнат вазифаларини бажариши билан боғлиқ ҳолда меҳнатда майиб бўлиши, касб касаллигига чалиниши ёки соғлиғининг бошқача тарзда шикастланиши

муносабати билан унинг ҳаёти ёки соғлиғига етказилган заарнинг ўрнини қоплаш қонунчиликда белгиланган тартибда аниқланади.

(41-банднинг биринчи хатбоюси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 4 апрелдаги 153-сонли қарори таҳририда — Қонунчилик маълумотлари миллий базаси, 05.04.2022 й., 09/22/153/0266-сон)

Мажбурий суғурта қилиш бўйича суғурта товони етказилган зарар миқдорида, лекин суғурта пули миқдоридан кўп бўлмаган миқдорда тўланади.

42. Агар суғурта ҳодисаси натижасида иш берувчида бир нафардан кўп ходим олдида жавобгарлик пайдо бўлса ва у суғурта пулидан ортиқ бўлса мажбурий суғурта қилиш шартномаси бўйича суғурта товони ҳар бир жабрланувчига ёхуд наф оловчига унинг етказилган зарар умумий миқдоридаги улушига мутаносиб равишда, лекин мажбурий суғурта шартномаси бўйича суғурта пулидан кўп бўлмаган миқдорда тўланади.

43. Мажбурий суғурта қилиш бўйича суғурта товони:

жабрланувчи меҳнатда майиб бўлгунига қадар олган ўртача ойлик иш ҳақига нисбатан фоиз ҳисобида, унинг касбга оид меҳнат қобилиятини йўқотганлик даражасига мувофиқ белгиланадиган ҳар ойлик тўлов ёки касб касаллиги аниқлангунга қадар олган ўртача ойлик иш ҳақига нисбатан фоиз ҳисобида белгиланадиган ҳар ойлик тўлов;

марҳумнинг ўртача ойлик иш ҳақи миқдоридаги, унинг ўзига ва қарамоғида бўлган, лекин етказилган заарнинг ўрни қопланишига ҳақли бўлмаган, меҳнатга қобилиятли шахсларга тўғри келадиган улуш чегириб ташланган ҳолдаги ҳар ойлик тўлов;

Олдинги таҳрирга қаранг.

қонунчиликда белгиланган ҳолларда жабрланувчига ёки наф оловчига бир йўла бериладиган нафақа тўлови;

(43-банднинг тўртинчи хатбоюси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 4 апрелдаги 153-сонли қарори таҳририда — Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси, 09/22/153/0266-сон)

Олдинги таҳрирга қаранг.

ходим вафот этган тақдирда мажбурий суғурта қилиш шартномасида белгиланган базавий ҳисоблаш миқдорининг 3 бараваридан кўп бўлмаган миқдордаги дафн этиш харажатлари;

(43-банднинг бешинчи хатбоюси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2019 йил 28 декабрдаги 1046-сонли қарори таҳририда — Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси, 29.12.2019 й., 09/19/1046/4242-сон)

Олдинги таҳрирга қаранг.

иш берувчининг қўшимча харажатларини қонунчиликка мувофиқ компенсация қилиш тарзида амалга оширилади.

(43-банднинг олтинчи хатбоюси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 4 апрелдаги 153-сонли қарори таҳририда — Қонунчилик маълумотлари миллий базаси, 09/22/153/0266-сон)

Олдинги таҳрирга қаранг.

44. Қонунчиликда белгиланган меҳнатга ҳақ тўлашнинг энг кам миқдори оширилган тақдирда, ходимнинг ҳаёти ёки соғлиғига зарар етказилганлиги муносабати билан заарнинг ўрнини қоплашнинг белгиланган суммаси меҳнатга ҳақ тўлашнинг энг кам миқдорининг оширилишига мутаносиб равишда кўпайтирилади. Бунда зарар ўрнини қоплашнинг кўпайтирилган суммаси қонунчиликда белгиланган тартибда иш берувчи томонидан қўшимча тарзда тўланади.

(44-банд Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 4 апрелдаги 153-сонли қарори таҳририда — Қонунчилик маълумотлари миллий базаси, 05.04.2022 й., 09/22/153/0266-сон)

45. Агар мажбурий суғурта қилиш шартномасининг амал қилиш муддати тугагандан кейин, кўрсатилган шартнома амал қилган даврда рўй берган суғурта ҳодисаси оқибатида аниқланган зарар миқдори белгиланган тартибда қайта кўриб чиқилса, у ҳолда бундай зарарни қоплаш бўйича мажбурият иш берувчи зиммасида бўлади.

46. Мажбурий сұғурта қилиш шартномаси бўйича сұғурта товони, агар етказилган зарарнинг ўрнини қоплаш бир йилгача муддат учун тўловни назарда тутса, сұғурталовчи томонидан жабрланувчига ёки наф олувчига тўланади. Бунда иш берувчининг талабига кўра сұғурталовчи унга сұғурта товони тўланганини тасдиқловчи тўлов ҳужжатлари нусхасини тақдим этиши шарт.

47. Сұғурталовчининг жабрланувчига ёки наф олувчига мажбурий сұғурта қилиш шартномаси бўйича сұғурта товонини тўлаш мажбуриятлари юридик шахс — иш берувчи тугатилганда, жисмоний шахс — иш берувчи вафот этганда ёки ушбу шартнома амал қилган даврда жабрланувчи ва иш берувчи ўртасидаги меҳнат муносабатлари тўхтатилган ҳолларда сақланиб қолади.

48. Мажбурий сұғурта қилиш шартномасининг иш берувчининг ходим ўз меҳнат вазифаларини бажариши билан боғлиқ ҳолда меҳнатда майиб бўлиши, касб касаллигига чалиниши ёки соғлигининг бошқача тарзда шикастланиши муносабати билан унинг соғлифи ёмонлашганлиги ёхуд вафот этганлиги туфайли келиб чиққан қўшимча харажатларининг компенсация қилинишига доир қисми бўйича сұғурта товони иш берувчига, у шундай харажатларни амалга оширганлигини тасдиқлайдиган ҳужжатлар асосида тўланади.

49. Агар етказилган зарарнинг ўрнини қоплаш бир йилдан ортиқ муддат учун тўловни назарда тутса, мажбурий сұғурта қилиш шартномаси бўйича сұғурта товони сұғурталовчи томонидан иш берувчига тўланади. Бунда иш берувчи ушбу Қоидаларнинг **52-бандига** мувофиқ аннуитетлар шартномасини тузиши ва мажбурий сұғурта қилиш шартномаси бўйича олинган сұғурта товонидан фақат аннуитетлар шартномаси бўйича сұғурта мукофотини тўлаш учун фойдаланиши шарт. Агар иш берувчининг мажбурий сұғурта қилиш шартномаси бўйича олган сұғурта товони суммаси аннуитетлар шартномаси бўйича тўланиши лозим бўлган сұғурта мукофоти миқдоридан кам бўлса, у ҳолда фарқ иш берувчи ҳисобидан қўшимча равишда тўланиши керак.

Олдинги таҳрирга қаранг.

50. Иш берувчидаги ушбу Қоидаларнинг **49-бандига** мувофиқ сұғурта мукофотидаги фарқни қўшимча равишда тўлаш учун маблағлар етарли бўлмаган тақдирда аннуитетлар шартномаси мажбурий сұғурта қилиш шартномаси бўйича олинган сұғурта товони пулига мутаносиб бўлган муддатга тузилади. Бунда иш берувчи қонунчиликда белгиланган тартибда жабрланувчига ёхуд наф олувчига зарарнинг тегишли қисмини тўлаш бўйича жавобгарликни зиммасига олади.

(50-банд Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 4 апрелдаги 153-сонли қарори таҳририда — Қонунчилик маълумотлари миллий базаси, 05.04.2022 й., 09/22/153/0266-сон)

51. Сұғурта товонини ўтказиш бўйича харажатлар сұғурталовчининг ҳисобидан амалга оширилади.

VII. Аннуитетлар шартномасини тузиш тартиби

52. Иш берувчи мажбурий сұғурта қилиш шартномаси бўйича сұғурта товони пули ўзининг ҳисоб рақамига тушган кундан бошлаб етти иш куни мобайнида аннуитетлар шартномаси бўйича сұғурталовчи билан аннуитетлар шартномаси тузиши шарт. Аннуитетлар шартномаси бўйича сұғурталовчи аннуитетлар шартномасида шартлашилган ҳақ (сұғурта мукофоти) эвазига, сұғурта пули доирасида тегишли равишда:

жабрланувчига у ўз меҳнат вазифаларини бажариши билан боғлиқ ҳолда меҳнатда майиб бўлиши, касб касаллигига чалиниши ёки соғлигининг бошқача тарзда шикастланиши муносабати билан унинг ҳаёти ёки соғлиғига етказилган зарар учун;

ходим ўз меҳнат вазифаларини бажариши билан боғлиқ ҳолда вафот этган тақдирда, сұғурта товонини олиш хуқукига эга бўлган наф олувчига жорий тўловлар тарзида бир йилдан ортиқ муддат учун сұғурта товони тўлаш мажбуриятини олади.

53. Аннуитетлар шартномаси оммавий шартномадир ва ушбу Қоидаларга **6-иловага** мувофиқ шакл бўйича тузилади.

Олдинги таҳрирга қаранг.

Аннуитетлар шартномаси қонунчиликка мувофиқ жабрланувчига мөхнат қобилиягини йўқотганлик даражаси белгиланган муддатга ёки наф олувчи сұғурта товонини олиш хукуқига эга бўладиган муддатга тузилади.

(53-банднинг иккинчи хатбоиси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 4 апрелдаги 153-сонли қарори таҳририда — Қонунчилик маълумотлари миллий базаси, 05.04.2022 й., 09/22/153/0266-сон)

Олдинги таҳрирга қаранг.

Аннуитетлар шартномаси бўйича сұғурталовчи аннуитетлар шартномаси тузиш тўғрисида ёзма ёки электрон ариза билан ўзига мурожаат қилган ва ушбу Қоидаларга мувофиқ ҳужжатларни тақдим этган иш берувчига аннуитетлар шартномаси тузишни рад этишга ҳақли эмас.

(53-банднинг учинчи хатбоиси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2024 йил 30 июлдаги 458-сонли қарори таҳририда — Қонунчилик маълумотлари миллий базаси, 05.08.2024 й., 09/24/458/0573-сон)

54. Аннуитетлар шартномаси тузиш учун иш берувчи аннуитетлар шартномаси бўйича сұғурталовчига қўйидаги ҳужжатларни тақдим этади:

Олдинги таҳрирга қаранг.

а) аннуитетлар шартномасини тузиш тўғрисидаги ариза;

(54-банднинг «а» кичик банди Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2024 йил 30 июлдаги 458-сонли қарори таҳририда — Қонунчилик маълумотлари миллий базаси, 05.08.2024 й., 09/24/458/0573-сон)

б) иш берувчи паспортининг ёки унинг шахсини тасдиқлайдиган бошқа ҳужжатининг нусхаси (жисмоний шахснинг иш берувчиси учун);

Олдинги таҳрирга қаранг.

в) юридик шахснинг давлат рўйхатидан ўтказилганлиги тўғрисидаги гувоҳноманинг нусхаси;

(54-банднинг «в» кичик банди Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2017 йил 20 декабрдаги 1001-сонли қарори таҳририда — Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси, 23.12.2017 й., 10/17/1001/0447-сон)

г) жабрланувчи (наф олувчи)нинг паспорти ёки унинг шахсини тасдиқловчи бошқа ҳужжатининг нусхаси;

д) иш берувчининг ушбу Қоидаларга 5 ёки 5-1-иловаларга мувофиқ шакл бўйича, ишлаб чиқаришдаги баҳтсиз ҳодиса оқибатларига кўра етказилган зарарни қоплаш тўғрисидаги бўйруғининг нусхаси.

Ушбу бандда назарда тутилмаган ҳужжатларнинг тақдим этилишини талаб қилиш тақиқланади.

55. Аннуитетлар шартномаси бўйича сұғурта полиси иш берувчига аннуитетлар шартномаси бўйича сұғурталовчининг ҳисоб рақамига аннуитетлар шартномаси бўйича сұғурта мукофоти тушган кундан кейинги уч иш кунидан кечикмай берилади.

Сұғурта товони жорий тўловлар тарзида икки ёки ундан кўп шахсларга тўланиши керак бўлган тақдирда аннуитетлар шартномаси бўйича сұғурта полиси ҳар бир бундай шахсга алоҳида-алоҳида берилади.

Аннуитетлар шартномаси бўйича сұғурта полиси йўқолган тақдирда иш берувчи ёки аннуитеттунинг дубликатини олиш хукуқига эгадир.

Олдинги таҳрирга қаранг.

Дубликат аннуитетлар шартномаси бўйича сұғурталовчига иш берувчи ёки аннуитеттунинг мурожаат қилган кундан ва у дубликатни тайёрлаш бўйича харажатларни иш берувчи ёки аннуитеттунинг мурожаат қилган санада қонунчиликда белгиланган базавий ҳисоблаш микдорининг кўпи билан 10 фоизи микдорида тўлаган кундан бошлаб икки кун муддатда берилади.

(55-банднинг тўртинчи хатбоюниси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 4 апрелдаги 153-сонли қарори таҳририда — Қонунчилик маълумотлари миллий базаси, 05.04.2022 й., 09/22/153/0266-сон)

Олдинги таҳрирга қаранг.

56. Аннуитетлар шартномаси тузилгандан кейин иш берувчи аннуитетлар шартномаси бўйича суғурталовчига аннуитетлар шартномаси бўйича суғурта пули миқдорини аниқлаш билан боғлиқ бўлган ёлғон маълумотларни қасдан хабар қилганлиги аниқланган тақдирда аннуитетлар шартномаси қонунчиликда белгиланган тартибда ҳақоний эмас деб эътироф этилиши мумкин.

(56-банд Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 4 апрелдаги 153-сонли қарори таҳририда — Қонунчилик маълумотлари миллий базаси, 05.04.2022 й., 09/22/153/0266-сон)

VIII. Аннуитетлар шартномаси бўйича суғурта пули, суғурта мукофоти ва қоплов пули

Олдинги таҳрирга қаранг.

57. Аннуитетлар шартномаси бўйича суғурта пули жабрланувчига ёки наф олувчига қонунчиликка мувофиқ ўрни қопланиши лозим бўлган етказилган зарар миқдорида белгиланади.

(57-банднинг биринчи хатбоюниси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 4 апрелдаги 153-сонли қарори таҳририда — Қонунчилик маълумотлари миллий базаси, 05.04.2022 й., 09/22/153/0266-сон)

Зарар ўрнини қоплаш ноаниқ муддатга белгиланган тақдирда аннуитетлар шартномаси бўйича суғурта пулини ҳисоблаш учун аннуитетлар шартномаси тузилган вақтда Ўзбекистон Республикасида белгиланган аҳоли умрининг ўртacha давом этиш кўрсаткичи қўлланилади. Аннуитет ўртacha умр кўриш муддатини яшаган тақдирда унинг умр кўриш даврининг қолган даврида кўрилган зарар иш берувчи томонидан белгиланган тартибда қопланади.

Олдинги таҳрирга қаранг.

Шу билан бирга, агар аннуитет умрининг қолган даврида иш берувчи тугатилган тақдирда зарарни ундириш қонунчиликда белгиланган тартибда амалга оширилади.

(57-банднинг учинчи хатбоюниси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 4 апрелдаги 153-сонли қарори таҳририда — Қонунчилик маълумотлари миллий базаси, 05.04.2022 й., 09/22/153/0266-сон)

Олдинги таҳрирга қаранг.

58. Аннуитетлар шартномаси бўйича суғурта мукофоти аннуитетлар шартномаси бўйича суғурта пулига тенг бўлиб иш берувчи томонидан аннуитетлар шартномаси бўйича суғурталашнинг бутун даври учун аннуитет шартномаси тузилган муддатдан бошлаб беш иш куни мобайнида бир йўла тўланади. Мехнатга ҳақ тўлашнинг энг кам миқдори қонунчиликда белгиланган тартибда оширилган тақдирда ходимнинг ҳаётига ёки соғлиғига зарар етказилиши билан боғлиқ ҳолда белгиланган зарарни ундириш пули меҳнатга ҳақ тўлашнинг энг кам миқдорининг ошишига мутаносиб равишда кўпаяди. Бунда кўрилган зарарни ундиришнинг кўпайтирилган суммаси қонунчиликда белгиланган тартибда иш берувчи томонидан кўшимча равишда тўланади.

(58-банд Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 4 апрелдаги 153-сонли қарори таҳририда — Қонунчилик маълумотлари миллий базаси, 05.04.2022 й., 09/22/153/0266-сон)

59. Қоплов пули аннуитетлар шартномаси бўйича суғурта мукофотидан жорий тўловлар тарзидаги суғурта тўловлари ва аннуитетлар шартномаси бўйича ишларни юритишга исботланган харажатлар суммасини чегирган ҳолдаги суммага тенг бўлади.

IX. Аннуитетлар шартномаси томонларининг ҳукуқлари ва мажбуриятлари

60. Иш берувчи қуйидагиларга ҳақлиdir:

аннуитетлар шартномаси бўйича суғурталовчидан қабул қилинган мажбуриятларнинг бажарилишини талаб қилиш;

Олдинги таҳрирга қаранг.

аннуитетлар шартномаси бўйича суғурталовчидан қонунчиликда белгиланган ҳолларда қоплов пулини талаб қилиш.

(60-банднинг учинчи хатбошиси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 4 апрелдаги 153-сонли қарори таҳририда — Қонунчилик маълумотлари миллий базаси, 05.04.2022 й., 09/22/153/0266-сон)

Олдинги таҳрирга қаранг.

Иш берувчи қонунчиликка мувофиқ бошқа хукуқларга ҳам эга бўлиши мумкин.

(60-банднинг тўртинчи хатбошиси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 4 апрелдаги 153-сонли қарори таҳририда — Қонунчилик маълумотлари миллий базаси, 05.04.2022 й., 09/22/153/0266-сон)

61. Иш берувчи қуйидагиларга мажбур:

Олдинги таҳрирга қаранг.

қонунчиликда белгиланган шартларда ва тартибда суғурта мукофотини тўлаш;

(61-банднинг иккинчи хатбошиси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 4 апрелдаги 153-сонли қарори таҳририда — Қонунчилик маълумотлари миллий базаси, 05.04.2022 й., 09/22/153/0266-сон)

суғурта полисини аннуитетнга бериш ва уни аннуитетлар шартномаси бўйича хукуқлар ва мажбуриятлар билан таништириш;

аннуитетнни аннуитет шартномаси шартларининг ўзгарганлиги тўғрисида хабардор қилиш;

аннуитетлар шартномаси бўйича суғурталовчини аннуитетлар шартномаси тузиш тўғрисидаги аризада кўрсатилган маълумотларнинг ўзгарганлиги ҳақида хабардор қилиш.

Олдинги таҳрирга қаранг.

Иш берувчи қонунчиликка мувофиқ бошқа мажбуриятлар ҳам олиши мумкин.

(61-банднинг олтинчи хатбошиси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 4 апрелдаги 153-сонли қарори таҳририда — Қонунчилик маълумотлари миллий базаси, 05.04.2022 й., 09/22/153/0266-сон)

62. Аннуитетлар шартномаси бўйича суғурталовчи қуйидаги хукуқларга эга:

иш берувчидан қабул қилинган мажбуриятларнинг бажарилишини талаб қилиш;

жорий тўловлар тарзида суғурта товонини олиш юзасидан аннуитет хукуқининг мавжудлигини текшириш;

жорий тўловлар тарзидаги суғурта тўловини, агар аннуитет бундай тўловларни олиш хукуқини йўқотган бўлса, рад этиш.

Олдинги таҳрирга қаранг.

Аннуитетлар шартномаси бўйича суғурталовчи қонунчиликка мувофиқ бошқа хукуқларга ҳам эга бўлиши мумкин.

(62-банднинг бешинчи хатбошиси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 4 апрелдаги 153-сонли қарори таҳририда — Қонунчилик маълумотлари миллий базаси, 05.04.2022 й., 09/22/153/0266-сон)

63. Аннуитетлар шартномаси бўйича суғурталовчи қуйидагиларга мажбур:

иш берувчига суғурта полисини бериш;

Олдинги таҳрирга қаранг.

жорий тўловлар тарзида суғурта товонини қонунчиликка мувофиқ амалга ошириш.

(63-банднинг учинчи хатбошиси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 4 апрелдаги 153-сонли қарори таҳририда — Қонунчилик маълумотлари миллий базаси, 05.04.2022 й., 09/22/153/0266-сон)

Олдинги таҳрирга қаранг.

Аннуитетлар шартномаси бўйича суғурталовчи қонунчиликка мувофиқ бошқа мажбуриятлар ҳам олиши мумкин.

(63-банднинг тўртинчи хатбошиси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 4 апрелдаги 153-сонли қарори таҳририда — Қонунчилик маълумотлари миллий базаси, 05.04.2022 й., 09/22/153/0266-сон)

X. Аннуитетлар шартномаси бўйича жорий тўловлар тарзида сұғурта товонини тўлаш тартиби

64. Аннуитетлар шартномаси бўйича жорий тўловлар тарзида сұғурта товони:

жабрланувчи учун — жабрланувчининг меҳнатда майиб бўлгунгача унинг касб бўйича меҳнат фаолияти йўқотилишининг тегишли даражасига кўра ўртacha ойлик иш ҳақига нисбатан фоизлардаги ҳар ойлик тўлови миқдорида;

наф олувчи учун — унинг ўзига ва унинг қарамоғида бўлган, лекин заарни ундириш хуқуқига эга бўлмаган меҳнатга лаёқатли шахсларга тўғри келадиган улушни чегирган ҳолда, вафот этган ходимнинг ўртacha ойлик иш ҳақи миқдорида белгиланади.

Олдинги таҳтирга қаранг.

65. Сұғурта товонини жорий тўловлар тарзида ундириш қонунчиликка мувофик жабрланганга ёки наф олувчига заарни ундириш зарурлиги белгиланган давр мобайнида амалга оширилади ва у ушбу давр ўтгандан кейин ёки аннуитет вафот этган кунда тўхтатилади.

(65-банд Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 4 апрелдаги 153-сонли қарори таҳтирида — Қонунчилик маълумотлари миллий базаси, 05.04.2022 й., 09/22/153/0266-сон)

Олдинги таҳтирга қаранг.

66. Аннуитетлар шартномаси амал қиладиган даврда сұғурта товонини жорий тўловлар тарзида олиш хуқуқига эга бўлган шахслар сони ўзгарган тақдирда сұғурта товони миқдори бундай шахслар ўртасида қайта тақсимланади. Жорий тўловлар тарзида сұғурта товонининг қайта тақсимланишига олиб келадиган вазиятлар вужудга келган тақдирда аннуитет ёки иш берувчи аннуитетлар шартномаси бўйича сұғурталовчини бу тўғрида ёзма ёки электрон шаклда хабардор қилиши шарт.

(66-банд Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2024 йил 30 июлдаги 458-сонли қарори таҳтирида — Қонунчилик маълумотлари миллий базаси, 05.08.2024 й., 09/24/458/0573-сон)

67. Иш берувчидан аннуитетлар шартномасига ўзгартиришлар киритиш тўғрисида ариза олинган тақдирда аннуитетлар шартномаси бўйича сұғурталовчи зарурат бўлганда жорий тўловлар тарзида сұғурта товони миқдорини қайта ҳисоблаб чиқади ва аннуитетлар шартномаси бўйича сұғурта полисини (полисларини) қайта расмийлаштиради.

68. Сұғурта товонини олиш хуқуқига эга бўлган шахслар сони ва уни олиш муддатлари ўзгариши оқибатида аннуитетлар шартномаси бўйича жорий тўловлар тарзида сұғурта товони миқдори кўпайтирилган тақдирда сұғурта товонининг ошган миқдорини иш берувчи аннуитетлар шартномаси бўйича сұғурталовчига қўшимча равишда тўлайди. Агар ушбу вақтда иш берувчи тугатилса, жорий тўловлар тарзида сұғурталовчи сұғурта товонини аннуитетлар шартномаси бўйича сұғурта пули доирасида тегишли равишда қайта ҳисоблаб чиқади. Агар аннуитетлар шартномаси амал қиладиган даврда сұғурта пули миқдорини қайта ҳисоблаб чиқиши учун асос бўлган вазиятлар унинг камайишига олиб келса сұғурта мукофотининг ортиқча қисми иш берувчига қайтарилади.

69. Жорий тўловлар тарзида сұғурта товони аннуитетлар шартномаси бўйича сұғурталовчи томонидан ҳар ойнинг 5 кунидан кечикмай аннуитетнинг аннуитетлар шартномаси тузиш тўғрисидаги аризасида кўрсатилган ҳисоб рақамига ўтказилади.

70. Жорий тўловлар тарзида сұғурта товонини ўтказиш бўйича харажатлар аннуитетлар шартномаси бўйича сұғурталовчининг ҳисобидан амалга оширилади.

XI. Аннуитетлар шартномасини ўзгартириш ва муддатидан олдин тўхтатиши

71. Аннуитетлар шартномасига ўзгартириш ва қўшимчалар киритилган тақдирда аннуитетлар шартномаси бўйича сұғурталовчи иш берувчига (аннуитетларга) киритилган ўзгартиришлар ва қўшимчаларни ҳисобга олган ҳолда қайта расмийлаштирилган аннуитетлар шартномаси бўйича сұғурта полисини бериши шарт. Бунда аннуитетлар шартномаси бўйича илгари берилган сұғурта полиси (полислари) ўз кучини йўқотади.

72. Аннуитетлар шартномаси қуйидаги холларда муддатидан олдин тўхтатилади:

- а) суғурта мукофоти аннуитетлар шартномасида белгиланган муддатда ва микдорда тўланмаганда;
- б) аннуитет аннуитет шартномаси амал қилган даврда вафот этганда;

Олдинги таҳрирга қаранг.

в) Ўзбекистон Республикаси қонунчилигида назарда тутилган бошқа ҳолларда.

(72-банднинг «в» кичик банди Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 4 апрелдаги 153-сонли қарори таҳририда — Қонунчилик маълумотлари миллий базаси, 05.04.2022 й., 09/22/153/0266-сон)

Олдинги таҳрирга қаранг.

73. Аннуитетлар шартномаси муддатидан олдин тўхтатилган тақдирда қоплов пули иш берувчига тўланади. Бунда иш берувчи кўрилган зарарни ундириш хуқуқига эга бўлган шахсларга кўрилган зарарни ундириш юзасидан қонунчилиқда белгиланган тартибда жавоб беради.

Олдинги таҳрирга қаранг.

Аннуитетент вафот этган вақтда иш берувчи тугатилган тақдирда товон пули Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт ва молия вазирлиги хузуридаги бюджетдан ташқари Пенсия жамғармасига тўланади. Бунда аннуитетнинг вафоти муносабати билан кўрилган зарарни ундириш хуқуқига эга бўлган шахсларга уни тўлаш Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт ва молия вазирлиги хузуридаги бюджетдан ташқари Пенсия жамғармаси томонидан қонунчилиқда белгиланган тартибда амалга оширилади.

(73-банднинг иккинчи хатбоюси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2024 йил 29 октябрдаги 714-сонли қарори таҳририда — Қонунчилик маълумотлари миллий базаси, 30.10.2024 й., 09/24/714/0865-сон)

XII. Суброгация

74. Иш берувчи мажбурий суғурта қилиш шартномаси бўйича суғурталовчи томонидан ундирилган зарарлар бўйича жавобгар бўлган шахсга нисбатан эга бўлган талаб қилиш хуқуки суғурта товонини тўлашни амалга оширган суғурталовчига у тўлаган сумма доирасида ўтади.

Иш берувчи суғурта товонини олишда суғурталовчига унинг суғурта ҳодисаси юзага келишида айбдор бўлган шахсга нисбатан қайта талаб қилиш хуқуқини амалга ошириши учун барча зарур хужжатларни бериши шарт.

Агар иш берувчи суғурталовчи томонидан ундирилган зарар юзасидан жавобгар бўлган шахсга нисбатан ўзининг талаб қилиш хуқуқидан воз кечса ёки ушбу хуқуқни амалга ошириш иш берувчининг айбига кўра мумкин бўлмай қолса суғурталовчи иш берувчидан суғурта товонининг тўланган суммасини қайтариб беришни талаб қилишга ҳақлидир.

XIII. Суғурталовчини ва аннуитетлар шартномаси бўйича суғурталовчини алмаштириш

75. Суғурталовчини ва (ёки) аннуитетлар шартномаси бўйича суғурталовчини алмаштиришга қўйидаги ҳолларда йўл қўйилади:

суғурталовчи ёки аннуитетлар шартномаси бўйича суғурталовчи қайта ташкил этилганда ёки тугатилганда;

Олдинги таҳрирга қаранг.

суғурталовчига ёки аннуитетлар шартномаси бўйича суғурталовчига нисбатан тўловга қобилиятсизлик тартиб-таомили қўлланганда;

(75-банднинг учинчи хатбоюси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2023 йил 21 июлдаги 304-сонли қарори таҳририда — Қонунчилик маълумотлари миллий базаси, 22.07.2023 й., 09/23/304/0510-сон)

суғурта фаолиятини амалга ошириш хуқуқини берувчи тегишли лицензиянинг амал қилиши белгиланган тартибда тугатилганда ёки у бекор қилинганда.

Олдинги таҳрирга қаранг.

(75-банднинг бешинчи хатбоюси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2012 йил 1 ноябрдаги 313-сонли қарорига асосан чиқарилган — ЎР ҚҲТ, 2012 й., 44-сон, 507-модда)

XIV. Якуний қоидалар

Олдинги таҳрирга қаранг.

76. Мажбурий суғурта қилиш бўйича қонунчиликда белгиланган мажбуриятнинг иш берувчилар томонидан бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги томонидан амалга оширилади.

(76-банд Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 4 апрелдаги 153-сонли қарори таҳририда — Конунчилик маълумотлари миллий базаси, 05.04.2022 й., 09/22/153/0266-сон)

Олдинги таҳрирга қаранг.

77. Мажбурий суғурта қилиш шартномаси ва (ёки) аннуитетлар шартномаси бўйича зиммага олинган мажбуриятларнинг бажарилмаганлиги ёки зарур даражада бажарилмаганлиги учун томонлар қонунчиликка мувофиқ жавоб берадилар.

(77-банд Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 4 апрелдаги 153-сонли қарори таҳририда — Конунчилик маълумотлари миллий базаси, 05.04.2022 й., 09/22/153/0266-сон)

78. Томонлар форс-мажор ҳолатлари амал қилган даврда мажбурий суғурта қилиш шартномаси ва (ёки) аннуитетлар шартномаси бўйича ўз мажбуриятларининг қисман ёки тўлиқ бажарилмаганлиги учун жавоб бермайдилар.

Форс-мажор ҳолатларига қўйидагилар киради: табиий ҳодисалар (зилзила, кўчки, довул, қурғоқчилик ва суғурта шартномасида назарда тутилмаган санаб ўтилмаган бошқа табиий ҳодисалар) ёки ижтимоий-иктисодий вазиятлар (ҳарбий ҳаракатлар, иш ташлашлар, қамаллар, давлат ташкилотларининг ҳамда давлатлар ўртасидаги чекловчи ва тақиқловчи чоралар, шунингдек Ҳукумат қарорлари ва бошқалар) оқибатида келиб чиқсан фавқулодда, ушбу шароитларда бартараф этиб бўлмайдиган ва олдиндан кутилмаган вазиятлар, агар ушбу вазиятлар мажбурий суғурта қилиш шартномасини бажаришга бевосита таъсир кўрсатган бўлса.

Форс-мажор вазиятлари юзага келганда ва тўхтаганда томонлар ёзма шаклда бирбирини хабардор қиласидилар.

Форс-мажор вазиятлари юзага келган тақдирда мажбуриятларни бажариш муддатини томонлар форс-мажор вазиятлари мавжуд бўладиган вақтга мутаносиб тарзда кечикириадилар.

Олдинги таҳрирга қаранг.

79. Мажбурий суғурта қилиш шартномасидан ва (ёки) аннуитетлар шартномасидан келиб чиқадиган барча низолар ва келишмовчиликлар қонунчиликда белгиланган тартибда ҳал этилади.

(79-банд Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 4 апрелдаги 153-сонли қарори таҳририда — Конунчилик маълумотлари миллий базаси, 05.04.2022 й., 09/22/153/0266-сон)

Иш берувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш қоидаларига
1-ИЛОВА

Олдинги таҳрирга қаранг.

Иш берувчининг фуқаролик жавобгарлигини

мажбурий суғурта қилиш

ШАРТНОМАСИ

—сон

_____ шахри

20____ йил «___» _____

Кейинги ўринларда «Иш берувчи» деб аталадиган _____

(иш берувчининг номи)

асосида ҳаракат қиласидиган

(хужжатнинг номи)

, бир томондан

(Ф.И.О., лавозими)

ва сұғурта соҳасида ваколатли давлат органи томонидан 200 ____ йил _____
да берилган _____ -сон лицензия асосида ҳаракат қиладиган, кейинги
ўринларда «Сұғурталовчи» деб аталадиган _____

(сұғурталовчининг номи)

асосида ҳаракат қиладиган

(хужжатнинг номи)

(Ф.И.О., лавозими)

орқали, иккинчи томондан, ушбу шартномани қуидагилар тўғрисида
туздилар

(1-илюва Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2024 йил 1 мартағи ПҚ-108-сонли
қарори таҳририда — Конунчилик маълумотлари миллий базаси, 04.03.2024 й., 07/24/108/0171-сон)

1. Шартноманинг предмети

1. Сұғурталовчи ушбу шартномага ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар
Маҳкамасининг 2009 йил _____ даги _____ -сон қарори билан тасдиқланган Иш
берувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий сұғурта қилиш қоидаларига мувофиқ
сұғурта ҳодисаси юз берган тақдирда иш берувчига, жабрланувчига ёхуд наф олувчига
мехнатда олган майиблиги, касб касаллиги ёки ходимнинг ушбу шартнома амал қиладиган
даврда меҳнат вазифаларини бажариши билан боғлиқ ҳолда соғлиғининг бошқача тарзда
шикарталаниши муносабати билан ходимнинг ҳаётига ёки соғлиғига етказилган заарни тўлаш
мажбуриятини олади.

2. Сұғурта пули ва сұғурта мукофоти

2. Сұғурта пули ушбу шартнома бўйича _____ сўмни,
(суммаси рақамлар ва ёзув билан)

шу жумладан дағн этиш ҳаражатлари _____ сўмни
(суммаси рақамлар ва ёзув билан)

ташкил қиласи

3. Сұғурта мукофоти ушбу шартнома бўйича _____ сўмни
(суммаси рақамлар ва ёзув билан)

ташкил қиласи

4. Сұғурта мукофоти ушбу шартнома тузилган санадан бошлаб беш иш куни
мобайнида бир йўла тўланади.

3. Шартноманинг кучга кириши ва амал қилиш муддати

5. Ушбу шартнома томонлар имзолаган вақтдан бошлаб кучга киради ва _____
мобайнида амал қиласи.

Сұғурталовчининг мажбуриятлари сұғурта мукофоти сұғурталовчининг ҳисоб
рақамига тушган кундан кейинги кундаги 00 соат 00 дақиқадан бошлаб кучга киради ва
мажбурий сұғурта қилиш бўйича сұғурта полисида кўрсатилган сұғурта даврининг охирги
санасидаги 24 соат 00 дақиқада тугайди.

6. Сұғурта мукофоти иш берувчи томонидан сұғурталовчининг ҳисоб рақамига нақд
пулни ўтказиш ёки киритиш йўли билан тўланади. Пул маблағларининг сұғурталовчининг

хисоб рақамига тушган санаси мажбурий суғурта қилиш шартномаси бўйича суғурта мукофоти тўланган сана ҳисобланади.

4. Томонларнинг ҳуқуқ ва мажбуриятлари

7. Иш берувчи қўйидаги ҳуқуқларга эга:

суғурталовчидан мажбурий суғурта қилиш шартномасининг шартларини тушунтириб беришни талаб қилиш;

суғурталовчининг суғурта товонини тўлашни рад этиш тўғрисидаги қарори юзасидан белгиланган тартибда шикоят қилиш;

йиллик иш ҳақи миқдори камайганда суғурта мукофотининг йиллик иш ҳақи миқдорининг камайишига ва иш берувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш шартномасининг тугалланмаган даврига мутаносиб қисмини олиш.

Олдинги таҳрирга қаранг.

Иш берувчи қонунчиликка мувофиқ бошқа ҳуқуқларга ҳам эга бўлиши мумкин.

(7-банднинг бешинчи хатбоюси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 4 апрелдаги 153-сонли қарори таҳририда — Қонунчилик маълумотлари миллий базаси, 05.04.2022 й., 09/22/153/0266-сон)

8. Иш берувчи:

Олдинги таҳрирга қаранг.

мажбурий суғурта қилиш шартномаси бўйича ва айрим ҳолларда аннуитетлар шартномаси бўйича қонунчиликда белгиланган шартлар асосида ва тартибда суғурта мукофотини тўлаши;

(8-банднинг иккинчи хатбоюси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 4 апрелдаги 153-сонли қарори таҳририда — Қонунчилик маълумотлари миллий базаси, 05.04.2022 й., 09/22/153/0266-сон)

Олдинги таҳрирга қаранг.

йиллик иш ҳақи миқдори ўзгарган пайтдан эътиборан беш иш кунидан кечиктирмай бу ҳақда суғурталовчига ёзма ёки электрон шаклда хабар қилиши;

(8-банднинг учинчи хатбоюси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2024 йил 30 июлдаги 458-сонли қарори таҳририда — Қонунчилик маълумотлари миллий базаси, 05.08.2024 й., 09/24/458/0573-сон)

Олдинги таҳрирга қаранг.

иш берувчи томонидан амалга оширилаётган фаолият турларининг хавфлилик даражаси ўзгарган пайтдан эътиборан беш иш кунидан кечиктирмай бу ҳақда суғурталовчига ёзма ёки электрон шаклда билдириши ва зарур бўлган ҳолларда, қўшимча хисоблаб чиқарилган суғурта мукофотини тўлаши;

(8-банднинг тўртинчи хатбоюси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2024 йил 30 июлдаги 458-сонли қарори таҳририда — Қонунчилик маълумотлари миллий базаси, 05.08.2024 й., 09/24/458/0573-сон)

ходимларни мажбурий суғурта қилиш шартномаси шартлари билан таништириши, шу жумладан, мажбурий суғурта шартномаси бўйича томонларнинг ҳуқуқ ва мажбуриятларини тушунтириши;

Олдинги таҳрирга қаранг.

суғурталовчи ва аннуитетлар шартномаси бўйича суғурталовчи ҳақидаги барча зарур маълумотларни жабрланувчи ёки наф оловчи ёзма ёки электрон шаклдаги ариза билан мурожаат қилган санадан эътиборан икки иш куни ичида тақдим этиши;

(8-банднинг олтинчи хатбоюси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2024 йил 30 июлдаги 458-сонли қарори таҳририда — Қонунчилик маълумотлари миллий базаси, 05.08.2024 й., 09/24/458/0573-сон)

Олдинги таҳрирга қаранг.

суғурталовчини ишлаб чиқаришда бахтсиз ҳодиса юз берганлиги түғрисида ўзига маълум бўлган вақтдан бошлаб уч иш куни мобайнида ёзма ёки электрон шаклда хабардор қилиши;

(8-банднинг еттиччи хатбоишиси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2024 йил 30 июлдаги 458-сонли қарори таҳририда — Қонунчилик маълумотлари миллий базаси, 05.08.2024 й., 09/24/458/0573-сон)

агар суғурта товони жабрланувчи ёки наф оловчи томонидан қилинган суюистеъмолликлар оқибатида асоссиз равишда тўланган бўлса, ортиқча тўланган суғурта товони ҳақида суғурталовчига хабар қилиши ва ортиқча тўланган маблағларни суғурталовчига қайтариш юзасидан зарур чора-тадбирларни кўриши шарт.

Олдинги таҳрирга қаранг.

Иш берувчи зиммасига қонунчиликка мувофиқ бошқа мажбуриятларни ҳам олиши мумкин.

(8-банднинг тўққизинчи хатбоишиси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 4 апрелдаги 153-сонли қарори таҳририда — Қонунчилик маълумотлари миллий базаси, 05.04.2022 й., 09/22/153/0266-сон)

9. Суғурталовчи қўйидаги хуқуқларга эга:

ишлаб чиқаришдаги бахтсиз ҳодисаларни текширишда иштирок этиш ва зарур бўлган ҳолларда тегишли эксперктларни жалб этиш;

ишлаб чиқаришдаги бахтсиз ҳодисага доир ахборотни текшириш;

суғурта мукофотини аниқлаш учун суғурта хавфини баҳолаш;

ишлаб чиқаришдаги бахтсиз ҳодисаларнинг олдини олиш юзасидан тавсиялар бериш.

Олдинги таҳрирга қаранг.

Суғурталовчи қонунчиликка мувофиқ бошқа хуқуқларга ҳам эга бўлиши мумкин.

(9-банднинг олтинчи хатбоишиси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 4 апрелдаги 153-сонли қарори таҳририда — Қонунчилик маълумотлари миллий базаси, 05.04.2022 й., 09/22/153/0266-сон)

10. Суғурталовчи:

мажбурий суғурта қилиш шартномаси шартлари билан иш берувчини таништириши, шу жумладан унинг хукуқ ва мажбуриятларини тушунтириши;

ўз фаолиятини амалга ошириш натижасида олинган, иш берувчи ва (ёки) жабрланувчи ёхуд наф оловчи тўғрисидаги маълумотларнинг махфийлигини таъминлаши;

Олдинги таҳрирга қаранг.

суғурта товонини тўлашни рад этиш тўғрисида қарор қабул қилинган тақдирда, иш берувчи суғурта товонини тўлаш учун мурожаат этганидан кейин ўн беш иш кунидан кечиктиримай бу ҳақда иш берувчига рад этиш сабабларини далиллар билан асослантирган ҳолда ёзма ёки электрон шаклда хабар қилиши;

(10-банднинг тўртинчи хатбоишиси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2024 йил 30 июлдаги 458-сонли қарори таҳририда — Қонунчилик маълумотлари миллий базаси, 05.08.2024 й., 09/24/458/0573-сон)

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2009 йил 24 июндаги 177-сон қарори билан тасдиқланган Иш берувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш қоидаларининг 34-бандида назарда тутилган барча зарур хужжатлар тақдим этилган санадан эътиборан ўн иш кунидан кечиктиримай қарор қабул қилиши ва суғурта товонини тўлаши;

Олдинги таҳрирга қаранг.

ўзи алмаштирилган тақдирда бу ҳақда иш берувчига дарҳол ёзма ёки электрон шаклда хабар бериши шарт.

(10-банднинг олтинчи хатбоишиси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2024 йил 30 июлдаги 458-сонли қарори таҳририда — Қонунчилик маълумотлари миллий базаси, 05.08.2024 й., 09/24/458/0573-сон)

Олдинги таҳрирга қаранг.

Суғурталовчи зиммасига қонунчиликка мувофиқ бошқа мажбуриятларни ҳам олиши мумкин.

(10-банднинг еттичини хатбоишиси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 4 апрелдаги 153-сонли қарори таҳририда — Қонунчилик маълумотлари миллий базаси, 05.04.2022 й., 09/22/153/0266-сон)

5. Томонларнинг жавобгарлиги

Олдинги таҳрирга қаранг.

11. Томонлар мажбурий суғурта қилиш шартномаси бўйича ўз зиммасига қабул қилинган мажбуриятларнинг бажарилмаганлиги ёки зарур даражада бажарилмаганлиги юзасидан қонунчиликка мувофиқ жавоб берадилар.

(11-банд Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 4 апрелдаги 153-сонли қарори таҳририда — Қонунчилик маълумотлари миллий базаси, 05.04.2022 й., 09/22/153/0266-сон)

Олдинги таҳрирга қаранг.

Иш берувчи мазкур суғурта шартномасини имзолаш орқали шартнома тузилганидан бошлаб беш иш қуни ичида суғурта мукофоти тўланмаган ҳолларда суғурталовчи томонидан иш берувчининг ҳисоб рақамидан суғурта мукофотини сўзсиз тартибда банк муассасаси орқали ундириб олинishiга розилигини билдиради.

(11-банд Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2024 йил 1 мартағи ПҚ-108-сонли қарорига асосан иккинчи хатбоши билан тўлдирилган — Қонунчилик маълумотлари миллий базаси, 04.03.2024 й., 07/24/108/0171-сон)

6. Низоларни ҳал этиш тартиби

Олдинги таҳрирга қаранг.

12. Ушбу шартномадан келиб чиқадиган барча низолар ва келишмовчиликлар қонунчиликда белгиланган тартибда ҳал этилади.

(12-банд Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 4 апрелдаги 153-сонли қарори таҳририда — Қонунчилик маълумотлари миллий базаси, 05.04.2022 й., 09/22/153/0266-сон)

7. Якуний қоидалар

13. Ушбу шартномани ўзгартириш, бекор қилиш ва муддатидан олдин тўхтатиши тартиби суғурта бўйича эътиrozларни кўриб чиқиш тартиби, ушбу шартнома бўйича кўрилган зарар миқдорини аниклаш ва суғурта товонини тўлаш тартиби Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2009 йил 24 июндаги 177-сон қарори билан тасдиқланган, ушбу шартноманинг узвий қисми ҳисобланадиган Иш берувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш қоидаларига мувофиқ белгиланади.

8. Томонларнинг реквизитлари:

Суғурталовчи _____

Иш берувчи: _____

Манзили: _____

Манзили: _____

тел: _____ факс: _____

тел: _____ факс: _____

х/р _____

х/р _____

МФО _____ СТИР: _____

МФО _____ СТИР: _____

(Ф.И.О., лавозими)

(Ф.И.О., лавозими)

_____
(имзо)

_____
(имзо)

М.Ў.

М.Ў.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2009 йил 24 июндаги 177-сон қарори билан тасдиқланган Иш берувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш қоидаларини олдим.

(имзо)

(Иш берувчи ваколатли шахсининг Ф.И.О.)

Олдинги таҳрирга қаранг.

(2-илюва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2024 йил 30 июлдаги 458-сонли қарорига асосан 2024 йил 1 сентябрдан ўз кучини йўқотади — Қонунчилик маълумотлари миллий базаси, 05.08.2024 й., 09/24/458/0573-сон)

Иш берувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий сугурта қилиш қоидаларига
3-ИЛОВА

Олдинги таҳрирга қаранг.

**Иш берувчининг фуқаролик жавобгарлигини
мажбурий сугурта қилиш шартномаси бўйича сугурта
полиси бланкасининг
НАМУНАСИ**

(Иш берувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий сугурта қилиш шартномаси бўйича
сугурта полиси бланкасининг олд томони)

Ўзбекистон Республикасининг Давлат герби

**Иш берувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий сугурта қилиш шартномаси
бўйича**

СУГУРТА ПОЛИСИ

№ _____

№ _____

Серияси _____

1. Сугурталовчининг тўлиқ номи ва реквизитлари _____

2. Иш берувчининг тўлиқ номи (Ф.И.О.) ва реквизитлари _____

3. ИФУТ (Иқтисодий фаолият турлари умумдавлат таснифлагиши)га мувофиқ иш берувчи
амалга оширадиган фаолият тури (турлари) _____

(иқтисодий фаолиятнинг коди ва номи)

4. Сугурта пули _____ сўм,
(сумма рақамлар ва ёзув билан)

шу жумладан дафн қилиш харажатлари _____ сўм,
(сумма рақамлар ва ёзув билан)

5. Сугурта мукофоти _____ миқдорида 20__ йил «__» _____ да тўланган.
(сумма рақамлар ва ёзув билан)

6. Сугурта даври: 20__ йил «__» _____ дан 20__ йил «__» _____ гача.

7. Ходимнинг Иш берувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий сугурта қилиш
шартномаси амал қиласидиган даврда меҳнат мажбуриятларини бажариши билан боғлик ҳолда
соғлигининг бошқача тарзда шикастланиши муносабати билан ходимнинг ҳаётига ёки
соғлигига етказилган зарарни тўлаш бўйича иш берувчининг фуқаролик жавобгарлигининг
юз бериши ушбу полис бўйича сугурта ҳодисаси ҳисобланади.

(Иш берувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий сугурта қилиши шартномаси бўйича сугурта полиси бланкасининг орқа томони)

8. Суғурталовчининг, шунингдек унинг иш берувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий сугурта қилиш шартномасини тузишга, иш берувчиларнинг ва (ёки) жабрланувчиларнинг ёхуд наф олувчиларнинг сугурта товони тўғрисидаги талабларни кўриб чиқишга ҳамда сугурта тўловини амалга оширишга вакил қилинган алоҳида бўлинмалари, улар билан боғлиқ маблағлар ва уларнингиш вақти тўғрисидаги маълумотлар:

9. Алоҳида қайдлар _____
_____
_____

Суғурталовчининг раҳбари ёки ваколатли шахси

(имзо)

(Ф.И.О.)

М.Ў.

Берилган санаси: 20_ йил «__» ____

Суғурта полиси бланкасининг тавсифи:

Суғурта полиси бланкалари A4 (210 — 297 мм) катталиқда тайёрланади.

Суғурта полиси бланкаси фони оқ рангда бўлади.

(З-илюва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2016 йил 24 августдаги 275-сонли қарори таҳтирида — ЎР КХТ, 2016 й., 34-сон, 405-модда)

Иш берувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий сугурта қилиш қоидаларига
4-ИЛОВА

Олдинги таҳтирга қаранг.

Суғурталовчига _____
(Суғурталовчининг тўлиқ номи)

дан

(Аризачининг тўлиқ исми (номи)

Аризачи — жисмоний шахснинг паспорти: серияси: _____

номери: _____,

20__ йил «__» _____ да _____ берилган.

Аризачи — юридик шахснинг реквизитлари:

СТИР _____

хизмат кўрсатувчи банкнинг МФО _____

x/p _____

Мажбурий сугурта қилиш бўйича сугурта полиси:

серияси _____ № _____

20__ йил «__» _____ да берилган.

Суғурта товонини тўлаш тўғрисида
АРИЗА

Ушбу билан иш берувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий сугурта қилиш бўйича 20__ йил «__» _____ даги ____-сон шартномага кўра

суғурта ҳодисаси деб эътироф этилиши мумкин бўлган ҳодиса юз берганлигини маълум қиласан.

Ҳодисанинг сабаблари ва ҳолатлари тўғрисида қўйидагиларни маълум қиласан:
Суғурта ҳодисаси деб эътироф этилиши мумкин бўлган ҳодисага дуч келган ходимлар:

1. _____.

(ходимнинг фамилияси, исми, отасининг исми)

2. _____.

(ходимнинг фамилияси, исми, отасининг исми)

Ҳодисанинг санаси ва вақти:

Ҳодисанинг жойи:

Ҳодиса тўғрисида _____ га мурожаат қилинган

Ҳодисанинг ҳолатлари: _____

Ушбу ҳодиса бўйича ҳаққоний ва менга маълум бўлган барча маълумотларни хабар қилдим.

20 ____ йил « ____ » _____. _____ (имзо) (аризачининг Ф.И.О)

Ариза _____ томонидан

(сугурталовчи масъул ходимининг лавозими ва фамилияси)

қабул қилинган ва 20 ____ йил « ____ » ____ да _____ рақами билан дафтарда
рўйхатдан ўтказилган.

Ушбу аризага илова қилинган ҳужжатлар рўйхати

T/P	Ҳужжатнинг номи	Сахифалар сони	Ҳужжатнинг санаси ва тартиб рақами	Илова қилинмоқда (ха/йўқ
1.	Иш берувчининг етказилган зарарни тўлаш тўғрисидаги буйруғи нусхаси			
2.	Суғурта ҳодисаси юз бергунгача ходимнинг ўртacha ойлик ёки йиллик иш ҳақи тўғрисидаги маълумотнома.			
3.	Мехнат шартномаси (контракт)нинг нусхаси.			
4.	Касбга оид касаллик мавжуд бўлганда — ходимнинг касбга оид касаллиги тўғрисида тиббий холоса.			
5.	Ишлаб чиқаришдаги баҳтсиз ҳодисани махсус текшириш далолатномаси.			
6.	Врачлик-мехнат эксперт Комиссиясининг холосаси.			
7.	Суд қарори.			
8.	Ходимнинг вафот этганлиги тўғрисидаги гувоҳноманинг нусхаси ва наф олувчининг етказилган зарарни ундиришга ҳуқуқини тасдиқловчи ҳужжатлар.			

(4-илова Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2019 йил 10 августдаги 661-сонли қарори таҳририда — Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси, 11.08.2019 й., 09/19/661/3571-сон)

Олдинги таҳрирга қаранг.

Иш берувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий сугурта қилиш қоидаларига
5-ИЛОВА

(юридик шахснинг номи)

БҮЙРУҚ №_____

шахри

20___ йил «___» _____

Ишлаб чиқаришдаги бахтсиз ҳодиса туфайли кўрилган зарарни тўлаш тўғрисида

Ишлаб чиқаришдаги бахтсиз ҳодиса туфайли _____ га

(жабрланувчининг Ф.И.О.)

зарар етказилган.

Ушбу бахтсиз ҳодиса 20___ йил «___» _____ да Н-1 шаклдаги далолатнома билан расмийлаштирилган.

ТИЭКнинг 20___ йил «___» _____ даги ___-сон хulosасига кўра ___ гурух ногиронлиги бўлган шахс деб эътироф этилган / этилмаган _____

(кераклиси кўрсатилади)

(5-илюва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 8 февралдаги 62-сонли қарори таҳририда — Конунчилик маълумотлари миллий базаси, 08.02.2022 й., 09/22/62/0111-сон)

Иш берувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий сугурта қилиш қоидаларига
5-1-ИЛОВА

Олдинги таҳрирга қаранг.

(юридик шахснинг номи)

БҮЙРУҚ №_____

шахри

20___ йил «___» _____

Боқувчининг вафоти муносабати билан етказилган зарарни тўлаши тўғрисида

Ишлаб чиқаришдаги бахтсиз ҳодиса туфайли _____

га зарар етказилган.

(жабрланувчининг Ф.И.О.)

Ушбу бахтсиз ҳодиса 20___ йил «___» _____ да Н-1 шаклдаги

Далолатнома билан расмийлаштирилган. _____ маҳалла қўмитасининг

20___ йил «___» _____ даги ___-сон маълумотномаси асосида

вафот этган кунда унинг қарамоғида

(вафот этган ходимнинг Ф.И.О.)

киши бўлган:

1. _____ 20___ йил «___» _____,

(кариндошлиги) (Ф.И.О)

(тугилган санаси)

мактаб (лицей) ўқувчиси ёки ишлайди (ишламайди) ёхуд шу кабилар;
(холатга боғлик холда кўрсатилади)

2...

3...

Боқувчисини йўқотганлик бўйича етказилган зарар тўловини олиш хукуқига эга бўлганлар:

1. _____ 20___ йил «___» _____,

(кариндошлиги) (Ф.И.О)

(тугилган санаси)

мактаб (лицей) ўқувчиси ёки ишлайди (ишламайди) ёхуд шу кабилар;
(холатта боғлик холда кўрсатилади)

2...

3...

____ нинг вафот этган кунида охирги 12 ой
(вафот этган ходимнинг Ф.И.О.)

учун ўртacha ойлик иш ҳақи _____
____ сўмни ташкил қилди.
(сумма рақамлар ва ёзув билан)

____ га асосланиб

БУЮРАМАН

1. _____ нинг етказилган зарар тўловини
(вафот этган ходимнинг Ф.И.О.)

олиш ҳуқуқига эга бўлган қарамоғидаги шахсларга _____ сўм
(суммаси рақамлар ва ёзув билан)

бир йўла нафақа тўлансин.

2. _____ нинг қарамоғидагиларга бокувчисини
(вафот этган ходимнинг Ф.И.О.)

йўқотганлиги учун _____ миқдоридаги
(суммаси рақамлар ва ёзув билан)

етказилган зарар тўлови ҳар ойда қуйидаги даврлар учун тўлансин:

a) _____ га 20__ йил «___» _____ дан
(қарамоғдаги шахснинг Ф.И.О.)

20__ йил «___» _____ гача (16 ёшга етгунгача), кундузги ўқув юртида
ўқиши давом эттирган тақдирда 20__ йил «___» _____ гача (18 ёшга тўлгунгача);

b) _____ га 20__ йил «___» _____ дан
(қарамоғдаги шахснинг Ф.И.О.)

200__ йил «___» _____ гача вафот этган ходимнинг болалари, неваралари,
сингиллари уч ёшга тўлгунгача (уларни парвариш қилаётган шахслар учун);

в) ...

3. Балоғатга етмаган қарамоғдаги шахслар учун 1 ва 2-бандлар бўйича бир йўла нафақа ва
етказилган зарар тўлови _____
(наф олувчининг Ф.И.О.)

4. Қонунчиликда белгиланган меҳнатга ҳақ тўлашнинг энг кам миқдори оширилган тақдирда
етказилган зарарни тўлаш суммаси оширилган меҳнатга ҳақ тўлашнинг энг кам миқдорига
мутаносиб равишда қайта ҳисоблаб чиқилсин.

Ушбу суммани қайта ҳисоблаб чиқиши етказилган зарар тўловини олиш ҳуқуқига эга бўлган
шахслар сони ўзгарган тақдирда ҳам амалга оширилсин.

Юридик шахс раҳбари

_____
(имзо)

_____
(Ф.И.О.)

*(5-1-илова Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 4 апрелдаги 153-
сонли қарори таҳририда — Қонунчилик маълумотлари миллий базаси, 05.04.2022 й., 09/22/153/0266-
сон)*

Иш берувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий сұғурта қилиш **коидаларига**
6-ИЛОВА

Олдинги таҳрирга қаранг.

Аннуитетлар шартномаси №

шахри

20__ йил «__» _____

Кейинги ўринларда «Иш берувчи» деб аталадиган _____

(иш берувчининг номи)

асосида ҳаракат қиладиган

(хужжатнинг номи)

_____, орқали, бир томондан, ва Ўзбекистон Республикаси Истиқболли лойиҳалар миллий агентлиги томонидан 200 __

йил «__» ____ да берилган ____ -сон лицензия асосида ҳаракат қиладиган, кейинги ўринларда «Сұғурталовчи» деб аталадиган _____

(сұғурталовчининг номи)

асосида ҳаракат қиладиган

(хужжатнинг номи)

(Ф.И.О., лавозими)

орқали, иккинчи томондан, ушбу шартномани қуидагилар тўғрисида туздилар:

(хатбошии Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2024 йил 30 июлдаги 458-сонли қарори таҳририда — Конунчилик маълумотлари миллий базаси, 05.08.2024 й., 09/24/458/0573-сон)

1. Шартноманинг предмети

1. Сұғурталовчи ушбу шартномага ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2009 йил 24 июндаги 177-сон қарори билан тасдиқланган Иш берувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий сұғурта қилиш **коидаларига** мувофиқ, ушбу шартнома бўйича сұғурта ходисаси юз берган тақдирда, Иш берувчи сұғурта мукофотини ушбу шартномада кўрсатилган миқдорда ва муддатда тўлагандан, жорий тўловлар тарзида сұғурта тўловини тўлаш мажбуриятини олади.

2. Сұғурта пули, товон суммаси ва сұғурта мукофоти

2. Ушбу Шартнома бўйича умумий сұғурта пули Шартномага иловага мувофиқ
сўмни ташкил қиласи.
(суммаси рақамлар ва ёзув билан)

3. Қоплов суммаси сұғурта мукофотларидан жорий тўловлар тарзида тўланган сұғурта тўлови, ва ишни юритиш учун исботланадиган харажатлар суммасини чегирган ҳолда тенг бўлади.

4. Сұғурта мукофоти ушбу Шартнома бўйича, иловага мувофиқ _____
сўмни ташкил қиласи.

(суммаси ракамлар ва ёзув билан)

5. Суғурта мукофоти ушбу Шартнома тузилган санадан бошлаб беш иш куни мобайнида бир йўла тўланади.

3. Шартноманинг кучга кириши ва амал қилиш муддати

6. Ушбу Шартнома томонлар имзолаган вақтдан бошлаб кучга киради. Аннуитетлар шартномаси бўйича суғурталовчининг жорий тўловни амалга ошириш мажбуриятлари 20__йил «__» __дан 20__йил «__» __гача киради.

4. Томонларнинг ҳуқуқ ва мажбуриятлари

7. Иш берувчи қуидаги ҳуқуқларга эга:

аннуитетлар шартномаси бўйича суғурталовчидан қабул қилган мажбуриятларининг бажарилишини талаб қилиш;

Олдинги таҳтирга қаранг.

аннуитетлар шартномаси бўйича суғурталовчидан қонунчиликда белгиланган ҳолларда товон суммасини талаб қилиш.

(7-банднинг учинчи хатбошиси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 4 апрелдаги 153-сонли қарори таҳтирида — Қонунчилик маълумотлари миллий базаси, 05.04.2022 й., 09/22/153/0266-сон)

Олдинги таҳтирга қаранг.

Иш берувчи қонунчиликка мувофиқ бошқа ҳуқуқларга ҳам эга бўлиши мумкин.

(7-банднинг тўртинчи хатбошиси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 4 апрелдаги 153-сонли қарори таҳтирида — Қонунчилик маълумотлари миллий базаси, 05.04.2022 й., 09/22/153/0266-сон)

8. Иш берувчи:

Олдинги таҳтирга қаранг.

қонунчиликда белгиланган шартлар асосида ва тартибда суғурта мукофотини тўлаши;

(8-банднинг иккинчи хатбошиси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 4 апрелдаги 153-сонли қарори таҳтирида — Қонунчилик маълумотлари миллий базаси, 05.04.2022 й., 09/22/153/0266-сон)

суғурта полисини аннуитеттага бериши ва уни аннуитетлар шартномаси бўйича ҳуқуқлар ва мажбуриятлар билан таништириши;

аннуитеттаги шартномаси шартларидаги ўзгаришлар тўғрисида хабардор қилиши;

аннуитетлар шартномаси бўйича суғурталовчини аннуитетлар шартномаси тузиш тўғрисидаги аризада кўрсатилган маълумотлардаги ўзгаришлар хақида хабардор қилиши.

Олдинги таҳтирга қаранг.

Иш берувчи қонунчиликка мувофиқ бошқа мажбуриятлар ҳам олиши мумкин.

(8-банднинг олтинчи хатбошиси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 4 апрелдаги 153-сонли қарори таҳтирида — Қонунчилик маълумотлари миллий базаси, 05.04.2022 й., 09/22/153/0266-сон)

9. Аннуитетлар шартномаси бўйича суғурталовчи қуидаги ҳуқуқларга эга:

иш берувчидан зиммасига қабул қилган мажбуриятларининг бажарилишини талаб қилиши;

аннуитеттаги жорий тўлов тўловлар тарзида сугурта товонини олиш ҳуқуқига эгалигини текшириш;

агар аннуитеттаги жорий тўловларни олиш ҳуқуқини йўқотган бўлса, жорий тўловлар тарзидаги сугурта товонини тўлашни рад этиш;

Олдинги таҳтирга қаранг.

Аннуитетлар шартномаси бўйича суғурталовчи қонунчиликка мувофиқ бошқа ҳуқуқларга ҳам эга бўлиши мумкин.

(9-банднинг бешинчи хатбоюниси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 4 апрелдаги 153-сонли қарори таҳририда — Қонунчилик маълумотлари миллий базаси, 05.04.2022 й., 09/22/153/0266-сон)

10. Аннуитетлар шартномаси бўйича суғурталовчи қуидагиларга мажбур: иш берувчига суғурта полисини бериш;

Олдинги таҳрирга қаранг.

қонунчиликка мувофиқ аннуитеттага жорий тўловлар тарзида суғурта товонини тўлаш.

(10-банднинг учинчи хатбоюниси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 4 апрелдаги 153-сонли қарори таҳририда — Қонунчилик маълумотлари миллий базаси, 05.04.2022 й., 09/22/153/0266-сон)

Олдинги таҳрирга қаранг.

Аннуитетлар шартномаси бўйича суғурталовчи қонунчиликка мувофиқ бошқа мажбуриятлар ҳам олиши мумкин.

(10-банднинг тўртинчи хатбоюниси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 4 апрелдаги 153-сонли қарори таҳририда — Қонунчилик маълумотлари миллий базаси, 05.04.2022 й., 09/22/153/0266-сон)

5. Томонларнинг жавобгарлиги

Олдинги таҳрирга қаранг.

11. Томонлар аннуитетлар шартномаси бўйича ўз зиммасига қабул қилинган мажбуриятларнинг бажарилмаганлиги ёки зарур даражада бажарилмаганлиги юзасидан қонунчиликка мувофиқ жавоб берадилар.

(11-банд Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 4 апрелдаги 153-сонли қарори таҳририда — Қонунчилик маълумотлари миллий базаси, 05.04.2022 й., 09/22/153/0266-сон)

6. Низоларни ҳал этиш тартиби

Олдинги таҳрирга қаранг.

12. Ушбу шартномадан келиб чиқадиган барча низолар ва келишмовчиликлар қонунчиликда белгиланган тартибда ҳал этилади.

(12-банд Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 4 апрелдаги 153-сонли қарори таҳририда — Қонунчилик маълумотлари миллий базаси, 05.04.2022 й., 09/22/153/0266-сон)

7. Яқуний қоидалар

13. Жорий тўловлар тарзида суғурта товонини тўлаш, ушбу шартномани бекор қилиш ва муддатидан олдин тўхтатиш тартиби Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2009 йил _____ даги ____-сон қарори билан тасдиқланган, ушбу шартноманинг узвий қисми ҳисобланадиган Иш берувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш қоидаларига мувофиқ белгиланади.

8. Томонларнинг реквизитлари:

Суғурталовчи _____

Манзили: _____

тел: _____ факс: _____

х/р _____

МФО _____ СТИР: _____

(Ф.И.О., лавозими)

(имзо)

М.Ў.

Иш берувчи: _____

Манзили: _____

тел: _____ факс: _____

х/р _____

МФО _____ СТИР: _____

(Ф.И.О., лавозими)

(имзо)

М.Ў.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2009 йил _____ даги ____ -сон қарори билан тасдиқланган Иш берувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий сұғурта қилиш қоидаларини олдим.

(имзо)

(иш берувчи ваколатли шахсининг Ф.И.О)

М.Ў.

Аннуитетлар шартномасига
ИЛОВА

АННУИТЕНТЛАР РҮЙХАТИ

T/р	Ф.И.О.	Жинси	Туғилган санаси	Паспорт маълумотлари	Манзили, тел.	Сугурта пули (минг сўм)	Жорий тўлов тарзидағи сұғурта товони микдори (минг сўм)	Жорий тўлов тарзида сұғурта тўлови даври		Сұғурту мукоммоси (минг сўм)
								бошланиши	тугаши	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
1.										
2.										
3...										

ТОМОНЛАР:

Аннуитетлар шартномаси бўйича сұғурталовчи:

Иш берувчи

Олдинги таҳрирга қаранг.

(7-илювий Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2024 йил 30 июлдаги 458-сонли қарорига асосан 2024 йил 1 сентябрдан ўз кучини йўқотади — Қонунчиллик маълумотлари миллий базаси, 05.08.2024 й., 09/24/458/0573-сон)

Иш берувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий сұғурта қилиш қоидаларига
8-ИЛОВА

Аннуитетлар шартномаси бўйича сұғурта полиси бланкасининг

НАМУНАСИ

**Аннуитетлар шартномаси бўйича
СУГУРТА ПОЛИСИ**

№ _____

№ _____

Серияси _____

1. Сугурталовчининг тўлиқ номи ва
реквизитлари:

_____

2. Иш берувчининг тўлиқ номи ва
реквизитлари:

_____

3. Аннуитент:

_____

туғилган санаси:

_____

паспорти:

_____

манзили:

_____

4. Суѓурта пули:

_____

5. Суѓурта мукофоти:

_____

6. Жорий тўловлар тарзида суѓурта
тўлови миқдори:

_____

7. Жорий тўловлар тарзида суѓурта
тўловини тўлаш муддати:

Хар ойда, ойнинг 5-кунигача

8. Жорий тўловлар тарзида суѓурта
тўловини тўлаш даври:

20___йил «___» _____дан 20___йил «___»
гача.

Аннуитет бўйича суѓурталовчининг раҳбари ёки
ваколатли шахси

_____ (имзо)

_____ (Ф.И.О.)

М.Ў.

Берилган вақти: 20___йил «___» _____

Иш берувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суѓурта қилиш қоидаларига
9-ИЛОВА

**Иш берувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суѓурта қилиш бўйича суѓурта
тарифлари, уларнинг чекланган даражалари, тузилмаси ва иш берувчининг фуқаролик
жавобгарлигини мажбурий суѓурта қилиш шартномаси бўйича суѓурта мукофоти
суммасини аниқлашда уларнинг суѓурталовчи томонидан қўлланилиши**

ТАРТИБИ

**I. Иш берувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суѓурта қилиш бўйича
суѓурта тарифлари**

1. Иш берувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суѓурта қилиш бўйича
суѓурта тарифининг йиллик базавий ставкаси миқдори Иш берувчининг фуқаролик
жавобгарлигини мажбурий суѓурта қилиш шартномаси бўйича суѓурта суммасининг йиллик
(ТБ) 0,1 фоизи миқдорида белгиланади ҳамда барча иш берувчилар ва суѓурталовчилар учун
ягона ҳисобланади.

2. Иш берувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суѓурта қилиш бўйича
суѓурта тарифлари коэффициентлари иш берувчи томонидан амалга ошириладиган фаолият
турларининг хавфлилиларни даражасига қараб белгиланади.

3. Иш берувчи фаолияти турларининг хавфлилиги даражаси иш берувчининг
фаолияти турлари хавфлилиги даражалари таснифига мувофиқ белгиланади.

Иш берувчининг фаолияти турлари хавфлилиги даражалари таснифи ва иш берувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий сұғурта қилиш бўйича сұғурта тарифлари коэффициентлари

Олдинги таҳрирга қаранг.

T/p	Касбий таваккалчилик класлари бўйича иқтисодиёт тармоқлари (кичик тармоқлар)	Сұғурта тарифи коэффициенти Кст
01 класс		
1.	Бинолар ва иншоотлар қуриш ва уларни мукаммал таъмиrlаш хизматлари кўrsatiш бўйича лойиҳа, архитектура-loyiҳa, лойиҳa-қидiruv va қidiruv tashkilotlari. Loyiҳa-smeta arxitektura-rejalaştiřiš idoralari, ustaxonalar, biorolar, bўlimlar va boşqalap.	
2.	Respublika, viloyat, tuman, va şahar ulgurji savdo bazalari, tumanlaraaro bazalap, taқsimlash sovutgichlari.	
3.	Xalq isteъmol tovarlari oldi-sotdisi va madаний-maišiyy maқsaddagi buyumlarni ijaraaga (prokatga) topshiriш bўйича vositachilik hizmatlari kўrsatadigan tovar bиржалари, brokerlik, maklerlik, dilerlik idoralari, agentliklar, savdo uylari, tijorat markazlari va boшqalap.	
4.	İnvestisiyalar va tashki savdo vazirliginинг idoraviy mansub tashkilotlari.	
5.	Tashki iқtisodiy faoliyatda brokerlik hizmatlari va boшqa hizmatlar kўrsatadigan nodavlat tashki savdo tashkilotlari (eksport-import bitimlарини, shu jumladan barter bitimlарини amalga oshiradigan tashkilotlar).	
6.	Aсbob-uskunalar va masinalar oldi-sotdisi va ularni ijaraaga (prokatga) topshiriш bўйича vositachilik hizmatlari kўrsatadigan tovar va tovar-xom aшё bиржалari, brokerlik, maklerlik, dilerlik idoralari va agentliklar, savdo uylari, tijorat markazlari va boшqalap.	0,571
7.	Кишлоқ xўjалиги maҳsulotlari oldi-sotdisida vositachilik hizmatlari kўrsatadigan tovar va tovar-xom aшё bиржалari, brokerlik, maklerlik, dilerlik idoralari va agentliklar.	
8.	Internet va kompyuter tarmoғi bўйича hizmatlar kўrsatiш, masina xisoblaш stanцияlari, markazlashтиrilgan buxgalteriyalar, kompyuter tekhnikasi basasida boшqa korxonalar va tashkilotlararga axborot-xisoblaш hizmatlari kўrsatadigan xisoblaш markazlari va boшqalap.	
9.	Ishlab chiqariш-technika va noishlab chiqariш makсадidagi kўчmas mulknинг oldi-sotdisi va ularni foydalaniшga (ijaraaga) beradigan tashkilotlar (mulkdorlar).	
10.	Ishlab chiqariш-technika va noishlab chiqariш makсадidagi kўчmas mulknинг oldi-sotdisi va ularni foydalaniшga (ijaraaga) topshiriшda vositachilik hizmatlari kўrsatadigan rizltorlik tashkilotlari.	
11.	Tovarlar, қимматли қофзolар, valyutani sotadigan va aniq ifodalangan ixtisosлашувисиз ularni ёllashga, ijaraaga (prokatga) topshiradigan universal (tovar-fond va boшqalap) bиржалар, brokerlik idoralari va agentliklar.	

12.	Транспорт, уй-жой-коммунал хўжалик, майший хизмат кўрсатиш, таълим, маданият ва соғлиқни сақлаш, фан соҳасида воситачилик хизматлари кўрсатадиган ташкилотлар.
13.	Реклама (мижозларнинг рекламаларини яратиш ва уларни оммавий ахборот воситалари, радио ва телевидениеда жойлаштириш, реклама материалларини тарқатиш ва ёпиштириш ва ҳоказолар), кўргазмалар ташкил этиш соҳасида хизматлар кўрсатадиган ташкилотлар ва ҳоказолар.
14.	Аудиторлик ташкилотлари (тафтиш, бухгалтерия ҳужжатлари ва бошқа ҳисобга олиш-ҳисббот ҳужжатларини тузиш ва уларни текшириш бўйича хизматлар).
15.	Бошқариш, молия ва тијорат фаолияти (харид, сотиш), қимматли қоғозларни жойлаштириш, аҳолига агентлик, воситачилик хизматлари кўрсатиш, мол-мулкни баҳолаш масалалари бўйича талабни, бозор конъюнктурасини ва ҳоказоларни ўрганиш ва маслаҳат бериш билан шуғулланадиган ташкилотлар ва бошқалар.
16.	Участка, туман, марказий туман, шаҳар, марказий шаҳар, вилоят, республика касалхоналари. Стационарга эга бўлган тиббиёт-санитария қисмлари, даволаш-профилактика муассасалари ва маҳсус типдаги даволаш-профилактика муассасалари.
17.	Тиббиёт-жисмоний тарбия, тери-таносил онкологик, силга қарши, психоневрологик, трахоматоз, буқоқقا қарши, кардиология, наркология диспансерлари.
18.	Шаҳар, марказий туман поликлиникалари (стоматология ва физиотерапевтик поликлиникалар ҳам шу жумлага киради). Стационарга эга бўлмаган тиббиёт-санитария қисмлари, қишлоқ-врачлик поликлиникалари ва амбулаториялар, мустақил соғлиқни сақлаш пунктлари ва хоналар.
19.	Жисмоний тарбия-соғломлаштириш комплекслари, ўқув-машқ марказлари ва базалар, стадионлар, спорт саройлари, ихтисослаштирилган ва комплекс спорт заллари, манежлар, велотреклар, сунъий сув бассейнлари ва муз учиш майдонлари, отиш майдони, тирлар (стендлар) ва бошқалар.
20.	Тиббиёт-ижтимоий экспертиза комиссиялари (ТИЭК), кексалар ва ногиронлиги бўлган шахслар учун интернат уйлар.
21.	Тамомлагандан кейин олий маълумот, шу жумладан олий ўқув юритдан кейинги маълумот берадиган академиялар (ўқув), университетлар, институтлар (бакалавриат, магистратура), консерваториялар, бошқа ўқув юртларнинг олий мактаблари (сиртқи олий мактаблар ҳам шу жумлага киради).
22.	Академик лицейлар ва қасб-хунар коллежлари, тиббиёт, педагогика, мусиқа, театр, хореография мактаблари ва бошқа ўқув юртлари (сиртқилар ҳам шу жумлага киради).
23.	Қасб-хунар-техника ва техник автомобиль мактаблари, бизнес-мактаблар. Усталар тайёрлаш мактаблари, усталар-ишбошиларнинг курилиш мактаблари, дengизда сузиш мактаблари, ғоввослар мактаблари, мелиорация кадрлари, от заводлари мактаблари ва катта ёшдагилар учун бошқа мактаблар.
24.	Ақлий ва жисмоний ривожланишида нуқсонлар бўлган болалар учун умумтаълим мактаблари, мактаб-интернатлар, санаторий-мактаблар,

	музыка, бадиий ва хореография мактаблари, санъат мактаблари, мактаб-интернатлар, кечки (сменали) умумтаълим мактаблари.
25.	Болалар боғчалари, яслилар ва бошқа мактабгача муассасалар. Етим болалар ва ота-оналарининг васийлигисиз қолган болалар учун болалар уйлари, меҳрибонлик уйлари, мактаб-интернатлар.
26.	Кутубхоналар, кутубхона-қироатхоналар, мустақил кўчма кутубхона фонdlари, китоб палаталари (шу жумладан илмий иш олиб борадиган кутубхоналар ва китоб палаталари).
27.	Республика, вилоят, туман ва хусусий фильмотекалари ва фонотекалари.
28.	Музейлар (шу жумладан илмий иш олиб борадиган музейлар): архитектура, маший, геология, табиий, илмий, ўлкашунослик, тарихий-инқилобий, тарихий, санъатшунослик (бадиий, тасвирий санъат, адабий, картина, галерея), хотира, тармоқ музейлари ва бошқа музейлар. Саноат, қурилиш, қишлоқ хўжалиги, бадиий ва бошқа кўргазмалар.
29.	Маданият марказлари, Меъмор, актёр, врач, журналист, кино, адабиётчи, бастакор, олим, турист, ҳалқ ижодиёти уйлари ва бошқалар.
30.	Мактаб ўқувчилари саройлари ва уйлари, болаларни бадиий тарбиялаш уйлари, ёш техниклар ва ёш табиатшунослар станциялари ҳамда бошқа болалар мактабдан ташқари муассасалари. Болалар музыка, бадиий ва хореография мактаблари.
31.	Маданият ва дам олиш, истироҳат боғлари, аттракционларнинг кўчма шахарчалари.
32.	Қўриқхоналар, ботаника, зоология истироҳат боғлари ва боғлари, доимий ва кўчма ҳайвонотхоналар.
33.	Телевидение ва радио эшиттириш таҳририятлари, телевидение ва радио эшиттириш бўйича вилоят кўмиталари (бадиий ва мусиқали жамоаларсиз), радио эшиттириш вилоят ва шаҳар таҳририятлари, радиотеле марказлар, телевизион техник марказлар ва бошқалар.
34.	Опера ва балет, мусиқали комедия (оперетта) театрлари (доимий ва кўчма), мусиқали-драматик, драматик, болалар, ёш томошабинлар, кўғирчоқ ва ҳалқ театрлари.
35.	Кинотеатрлар ва бошқа доимий кино қурилмалар, кўчма кино.
36.	Филармониялар, концерт бирлашмалари, оркестрлар, эстрада жамоалари, хорлар, капеллалар. Рақс, ашула ансамбллари; мюзикхоллар, ҳалқ мусиқа жамоалари. Радиоэшиттириш ва телевидениенинг бадиий ва мусиқа жамоалари.
37.	Тасвирий санъатнинг доимий студиялари ва устахоналари, ҳалқ тасвирий санъат студиялари. Бадиий-безак ташкилотлари.
38.	Киностудиялар, овоз ёзиш, кинофильмлар тайёрлаш (шу жумладан ҳаваскорлик кинофильмлари) студиялари, овоз ёзиш, овоз ёзиш хизматлари, кинофильмлар прокати.
39.	Томоша кўрсатадиган корхоналарни бошқариш ташкилотлари, театр кассалари бирлашмаси, кинотеатрлар дирекциялари бирлашмалари.
40.	Фанлар академиялари (шу жумладан тармоқ академиялари), уларнинг филиаллари ва бўлинмалари, илмий марказлар, илмий-тадқиқот институтлари (шу жумладан илмий ва техник ахборот институтлари ва олий ўқув юртлари тизимидағи илмий-тадқиқот институтлари), уларнинг филиаллари ва бўлинмалари, обсерваториялар ва бошқа илмий муассасалар. Вазирликлар ва идораларнинг мустақил илмий-тадқиқот лабораториялари.

41.	Тасдиқланган режа бўйича лойиҳа-конструкторлик ва илмий-тадқиқот ишларини бажарадиган мустақил конструкторлик ташкилотлари.
42.	Илмий ва тажриба станциялари, шу жумладан комплекс ва тармоқ, тажриба-зонал, селекция, тажриба қишлоқ хўжалиги, ветеринария, тажриба-мелиоратив, гидротехник станциялар ва бошқалар.
43.	Давлат ва нодавлат архивлари, шу жумладан илмий иш олиб борадиган архивлар.
44.	Четга саноат маҳсулоти ишлаб чиқармайдиган тажриба заводлари.
45.	Венчур (таваккалчилик) ва бошқа жорий этиш корхоналари ва ташкилотлари.
46.	Тажриба-техника лабораториялари, қурилиш материалларини синаш бўйича мустақил лабораториялар, норматив-тадқиқот станциялари, машина синаш станциялари, техник ахборот марказий бюролари, илмий ташкилотларнинг ҳисоблаш марказлари ва бошқалар.
47.	Марказий банк, тижорат банклари ва уларнинг муассасалари (бўлимлар, филиаллар, мини банклар, жамғарма кассалари ва бошқалар).
48.	Молия корпорациялари, молиявий фондлар, инвестиция ташкилотлари (шу жумладан инновация ва молиявий лизингни амалга оширадиган молия корпорациялари). Лизинг компаниялари. Хайрия, ҳомийлик жамғармалари.
49.	Суғурта ташкилотлари, суғурта хизматлари бозорининг профессионал қатнашчилари (суғурта агентлари, суғурта брокерлари, қайта суғурталаш компаниялари ва бошқалар).
50.	Бюджетдан ташқари пенсия жамғармаси.
51.	Фонд, валюта, валюта-фонд биржалари, қимматли қоғозлар ва валюта билан операцияларни амалга оширадиган брокерлик, маклерлик, дилерлик ташкилотлари.
52.	Республика фуқароларига республика худудидан ташқарида бўш иш жойлари тақдим этадиган ва меҳнатчиларни иш жойигача жўнатишига қўмаклашадиган ихтисослаштирилган агентликлар.
53.	Республика фуқароларига республика худудида бўш иш жойларини тақдим этадиган ихтисослаштирилган агентликлар. Вақтингчалик ишни бажариш учун бошқаларни пудрат асосида ёлланма иш кучи билан таъминлаш. Ходимларни излаш, номзодларни танлаш ва исталган вилоятда иш жойлари бўйича тақсимлаш.
54.	Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг палаталари, Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрацияси, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси.
55.	Ўзбекистон Республикаси Конституциявий суди, Ўзбекистон Республикаси Олий суди, Қорақалпоғистон Республикаси Олий суди, Ўзбекистон Республикаси Олий хўжалик суди, Қорақалпоғистон Республикаси Хўжалик суди, вилоятлар ва Тошкент шаҳри хўжалик судлари, фуқаролик ишлари бўйича вилоятлар судлари ва Тошкент шаҳар суди, туманлараро, туман (шаҳар) судлари, жиной ишлар бўйича туман (шаҳар) судлари, ҳарбий судлар ва бошқалар.
56.	Давлат органлари ва уларнинг жойлардаги бўлинмалари.
	Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ҳокимликлари ва бошқалар (шу жумладан ахборот ва статистика бошқармалари).

57.	Туман ҳокимликлари (шаҳар туманлари ҳокимликлари ҳам шу жумлага киради). Шаҳар ҳокимликлари ва бошқалар.
58.	Посёлка, қишлоқ, овул, фуқаролар йигинлари, шаҳар маҳаллалари, маҳалла қўмиталари ва бошқалар.
59.	Адвокатлик тузилмалари.
60.	Нотариал идоралар.
61.	Жамоат тартибини сақлаш, хавфсизлик ва мудофаа органлари.
62.	Сиёсий партиялар, оммавий ҳаракатлар, ёшларнинг сиёсий ташкилотлари, юртдошлиқ, хорижий мамлакатлар халқлари билан дўстлик жамиятлари.
63.	Тижорат фаолияти соҳалари бўйича жамоат бирлашмалари (тадбиркорлар, кооператорлар бирлашмалари, савдо-саноат палаталари ва бошқалар).
64.	Касаба уюшмалари, касаба уюшмалари федерациялари, конфедерациялари.
65.	Ижодий, илмий-техник ва маданий-маърифий жамоат бирлашмалари (ёзувчилар, журналистлар, рассомлар, архитекторлар, артистлар уюшмалари ҳамда бошқа илмий, илмий-техник жамиятлар, ихтирочилар ва рационализаторлар жамиятлари ва бошқалар).
66.	Спорт, мудофаа-спорт, овчилар, автоҳаваскорлар, соғломлаштириш жамоат бирлашмалари ва бошқа бирлашмалар.
67.	Хотин-қизлар, талабалар, болалар, фахрийлар бирлашмалари, ногиронлиги бўлган шахслар жамияти, Қизил Xоч ва Қизил Ярим ой жамияти, сувда кутқариш жамиятлари, жамоат жамғармалари ва бошқалар.
68.	Диний ташкилотлар ва уларнинг бирлашмалари.

02 класс

69.	Стандартлаштириш ва метрология марказлари, стандартлар ва ўлчов техникаси устидан давлат назорати лабораториялари, стандартлаштириш ва метрология идоравий лабораториялари.	0,857
70.	Импорт-экспорт юкларнинг юқ божхона декларацияларини расмийлаштириш бўйича хизматлар кўрсатадиган корхоналар ва ташкилотлар.	
71.	Почтамтлар, бирлашган почта-телеграф алоқа корхоналари, алоқа узеллари, шу жумладан почтани ташиш ишлаб чиқариш-техник, тармоқ ва фойдаланиш-техник бошқармалари ва бўлимлари, таржималарни назорат қилиш бюролари.	
72.	Курьерлик махсус алоқани ва фельд алоқани таъминлайдиган корхоналар.	
73.	Телеграф, телефон, телевизион алоқа, радио алоқа, овозли симли ва электр алоқасининг бошқа турлари корхоналари: телеграфлар, халқаро телефон станциялари, шаҳар ва қишлоқ телефон станциялари (тармоқлар, узеллар) ва бошқалар.	
74.	Дорихоналар, дори дўконлари, киоскалар, назорат-таҳлилий лабораториялар, дорихона омборлари (шу жумладан ветеринария дорихона омборлари).	
75.	Сотиш ёки устун даражада сотишгина функциялари ҳисобланадиган базалар ва омборлар, дўкон-салонлар, идоралар ва бўлимлар, энергияни сотиш, газни сотиш.	

	Газеталар, журналлар, луғатлар ва бошқа нашрлар таҳририятлари.
76.	Газета, журнал, китоб, почта, нота, бланка нашриётлари, суратлар нашриётлари.
77.	Коммунал хўжалик, ободонлаштириш объектлари, меҳмонхона ва сув-канализация хўжаликлари, санитария жиҳатидан тозалаш, дов-дараҳтлар, теплофикация, йўл ва кўпrik хўжалиги ташкилотлари ва бошқалар.
78.	Ҳаммомлар, душ павильонлари, жамоат ҳожатхоналари, сартарошхоналар. Квартиralарни ва бошқа биноларни ийғиштириш, пол артиш, деразаларни артиш, маълумотномалар бериш, топшириқларни, таржималарни бажариш, матнларни қайта кўчириш бўйича ташкилотлар. Ломбардлар. Дафн маросимлари бюоролари, қабристонлар ва бошқалар.
79.	Тез ёрдам ва кечикириб бўлмайдиган тиббий ёрдам станциялари, қон қуийш станциялари.
80.	Туғруқхоналар, акушерлик-гинекология комплекслари, перинатал марказлар, скрининг марказлар, чақалоклар уйлари, сут ошхоналари.
81.	Санаторийлар, санаторий-профилакторийлар, даволайдиган пансионатлар, курорт поликлиникалари, касалликни даволайдиган даволаш масканлари, балчиқ билан даволайдиган даволаш масканлари, йил бўйи ишлайдиган ихтисослаштирилган санаторий оромгоҳлари.
82.	Фельдшерлик-акушерлик пунктлари.
83.	Дезинфекция станциялари (вилоят, шаҳар, туман).
84.	Шаҳар, вилоят, республика, туман санитария-эпидемиология станциялари, ўлатга қарши станциялар. Фуқаро авиацияси санитария-эпидемиология станциялари, сув транспортида санитария-эпидемиология станциялари (бассейн, порт, линияли).
85.	Санитария маърифати уйлари (саломатлик марказлари).
86.	Суд-тиббий экспертиза бюоролари, патология-анатомия бюоролари.
87.	Касалхоналар ва даволовчи врачлар томонидан амалга оширилмайдиган инсон соғлигини муҳофаза қилиш бўйича фаолият. Беморларга қараш соҳасида юридик ваколатли паратиббий ходимлар фаолияти киритилади.
88.	Даволамайдиган болалар соғломлаштириш оромгоҳлари, дам олиш уйлари, пансионатлар ва бошқа дам олиш муассасалари.
89.	Аттракционлар боғлари фаолияти, ижтимоий-маданий мақсадли буюмлар прокати, билъярд клублари, компьютер ўйинлари ва бошқа ўйинлар ташкилотлари ва бошқалар.
90.	Туристик меҳмонхоналар, туристик базалар, мотеллар, кемпинглар, экскурсия бюоролари ва саёҳатлар бюроси, халқаро туризмни ташкил этиш муассасалари.

03 класс

91.	Ҳисоблаш техникаларини техник ва дастурий жиҳатдан таъмирлаш, фойдаланишга топшириш ва комплекс марказлаштирилган хизмат кўрсатиш бўйича корхоналар.	1,143
92.	Пиво ва солод ишлаб чиқариш корхоналари.	
93.	Чизмачилик ва идора анжомлари, кўргазмали қўлланмалар ишлаб чиқарадиган корхоналар. Протезлар, пар ва патдан буюмлар, момиқ, чипта, жүн, алафдан матраслар ишлаб чиқарадиган корхоналар.	

94.	Транспортда техник назорат қилиш (кемачилик инспекциялари, дарё ва кўл регистри инспекциялари, кам ўлчамли кемалар бўйича инспекциялар ва ҳоказолар), транспорт фаолиятини бошқариш ва мувофиқлаштириш.
95.	Кенг истеъмол қилинадиган ноозик-овқат товарлари билан чакана савдо қилиш.
96.	Қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари билан чакана савдо қилиш.
97.	Цемент, қум, шагал, фишт, қурилиш ойнаси, лок, бўёқ ва бошқа қурилиш материаллари билан чакана савдо қилиш.
98.	Мева ва сабзавотлар, сут маҳсулотлари, тухум, озиқ-овқат мойлари ва ёғлари, гўшт, балиқ маҳсулотлари, шакар, қандолатчилик ва нон-булка маҳсулотлари билан чакана савдо қилиш ва ҳоказолар.
99.	Чакана савдо бозорлари.
100.	Бошқа чакана савдолар.
101.	Ошхона-фабрикалар, тайёрлаш фабрикалари, ресторанлар, ошхоналар, кафе, буфетлар, газакхоналар, кафетериялар, чойхоналар ва умумий овқатланишнинг бошқа корхоналари, шунингдек барча типдаги мустақил умумий овқатланиш корхоналари ва бошқалар.
102.	Металл парчаларини йифиш, қайта ишлаш ва чиқиндиларни кўмиш.
104.	Давлат буюртмаси ва ҳукуматлараро битимлар бўйича маҳсулот етказиб берувчи корхоналар.
105.	Меҳмонхоналар, четдан келганлар учун ётоқхоналар.

04 класс

106.	Йўловчилар, юқ, маҳсус касалхона лифтлари ишлаб чиқариш корхоналари.	1,429
107.	Тиббий ва мактаб асбоб-ускуналари, кино қурилмалар, коммунал ускуналар ва маданий-маший мақсаддаги бошқа ускуналарни таъминлайдиган ихтисослаштирилган корхоналар.	
108.	Енгил автомобиллар, мотоцикллар, мотороллерларни таъмирлаш ва уларга техник хизмат кўрсатиш бўйича ихтисослаштирилган корхоналар.	
109.	Эфир мойлари ва синтетик хушбўй моддалар, пардоз-андоз буюмлари ва атир совун ишлаб чиқарувчи корхоналар.	
110.	Тамаки ферментациялаш корхоналари.	
111.	Папирос, сигарет, тамаки, сигара ва махорка ишлаб чиқарадиган корхоналар.	
112.	Матбаа комбинатлари ва фабрикалари, босмахоналар, босмахона-литографиялар, литографиялар, цинкографиялар, китоб, китоб-журнал фабрикалари, китоб фабрикалари, офсет рангли нотали босиш фабрикалари, ҳарф териш фабрикалари, сурат териш марказлари, фотопропродукция марказлари ва бошқалар.	
113.	Заргарлик буюмлари ишлаб чиқариш ва таъмирлаш корхоналари.	
114.	Шиша, чинни ва пластик массалардан тиббиёт буюмлари, тиш материаллари, шу жумладан протезлар ишлаб чиқарадиган корхоналар.	
115.	Ишлаб чиқариш фотобирлашмалари, фотокомбинатлар, фотоишлар фабрикалари, фотокинолабораториялар.	
116.	Умумий фойдаланиладиган қувурлар. Газ қувурлари ва улардан ажратмалар: нефть, нефть маҳсулотлари, газ конденсати, кенг фракция ва енгил углеводородлар, газ, сув, кўмир ва бошқа юкларни узатиш учун	

	кувурлар; насос, компрессор ва тақсимлаш станциялари, хизмат кўрсатиш шохобчалари.
117.	Монтаж қилинган асбоб-ускуналарни ишга туширадиган ва созлайдиган ташкилотлар.
118.	Кенг истеъмол қилинадиган ноозик-овқат товарлари билан улгуржи савдо қилиш.
119.	Қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини, пахта ва дон бундан мустасно харид қилиш ва сотиш бўйича улгуржи қишлоқ хўжалиги бозорлари.
120.	Цемент, қум, шагал, ғишт, қурилиш ойнаси, локлар ва бўёқлар ва бошқа қурилиш материаллари билан улгуржи савдо қилиш.
121.	Мевалар ва сабзавотлар, сут маҳсулотлари, тухум, озиқ-овқат мойлари ва ёғлари, гўшт, балиқ маҳсулотлари, шакар, қандолатчилик ва нон-булка маҳсулотлари ва ҳоказолар билан улгуржи савдо қилиш.
122.	Бирор бир аниқ ихтисослашувсиз товарларнинг кенг турлари билан улгуржи савдо қилиш.
123.	Савдо марказлари, универмаглар, универсамлар, дўконлар, шохобчалар, автодўконлар, павильонлар, харид қилиш пунктлари, товар омборлари, савдо қилувчи ташкилотларнинг базалари, ахолига ёқилғи ва суюлтирилган газ сотиш бўйича савдо корхоналари, картошка сақлаш жойлари ва бошқалар.
124.	Ишлаб чиқариш-техника мақсадидаги асбоб-ускуналар ва машиналарни ёллашга (ижарага) топширишга ихтисослашган корхоналар, ташкилотлар.
125.	Топография-геодезия ишларини бажарадиган корхоналар ва ташкилотлар.
126.	Гидрометмарказлар, гидрометстанциялар, гидрометхизмат бошқармаси, гидрометобсерватория, об-ҳаво бюоролари, гидрометбюро, радиометмарказлар, авиаметстанциялар, коинотдан ахборот қилувчи пунктлар, атмосферани ракетадан мўлжаллаш станцияси, отрядлар ва экспедициялар ва бошқалар.
127.	Сув ва ҳаво соғлиги билан боғлиқ ўлчашлар, радиоактивликни ўлчаш, тутун ва оқова сувлар сингари ифлослантиришнинг потенциал манбаларини тадқиқ этиш, озиқ-овқат маҳсулотлари сифати соҳасидаги тадқиқотлар ва ҳоказолар.
128.	Ҳудудий коммунал-фойдаланиш бирлашмалари, корхоналар ва ташкилотларнинг уй-жой-коммунал идоралари, уй-жойлар ва ётоқхоналарнинг комендатуралари (четдан келувчилар учун ётоқхоналардан ташқари). Чорбоғлар ва уй-жой ширкатлари.
129.	Олий ўқув юртлари, колледжлар, лицейлар, техникумлар, билим юртлари, мактаб-интернатлар ва бошқа ўқув юртларининг ётоқхоналари.
130.	Хусусий уй-жой мулқдорлари ширкатлари.
131.	Шаҳарлар ва посёлкалар, хўжаликлар, шаҳар йўллари, кўприклар, йўл ўтказгичлар ва ўтиш жойлари, қирғоқ бўйини санитария жиҳатдан тозалаш ва йиғишириш ташкилотлари, муҳандислик ҳимояси (тирговуч деворлар, дамбалар, қирғоқни мустаҳкамлаш ва ҳоказолар), шаҳарлар ва шаҳар типидаги посёлкаларни кўкаламзорлаштириш ташкилотлари, шаҳарларнинг муҳандислик иншоотлари.
132.	Ташқи ёритишдан фойдаланиш бўйича ташкилотлар.

133. Ичимлик сувини тақсимлаш тармоқларини ишлатиш ҳамда коммунал-маиший эҳтиёжлар ва аҳолига сувни тақсимлаш ташкилотлари, коммунал-маиший эҳтиёжлар учун канализация тармоқларидан (тозалаш иншоотлари билан бирга) фойдаланиш ташкилотлари.

05 класс

134.	Ахборотнинг техник манбаларини ишлаб чиқариш корхоналари.	
135.	Юк автомобиллари ва автобусларни таъмирлаш корхоналари.	
136.	Ишлаб чиқариш мақсадидаги савдо ускуналари, ёнгинга қарши ускуналар ва бошқа асбоб-ускуналарни таъмирлаш бўйича ихтисослаштирилган корхоналар. Алоқа ускуналарини таъмирлаш корхоналари.	
137.	Маиший радиоэлектрон аппаратлар, маиший машиналар, хўжаликда ишлатиладиган приборлар ва металл буюмлар (радиоприёмниклар, телевизорлар, магнитофонлар ва бошқалар)га ишлаб чиқариш-техника, техносавдо хизмат кўрсатиш ва уларни таъмирлаш бўйича ихтисослаштирилган корхоналар.	
138.	Оммавий тикиладиган тикув буюмлари, эркаклар, аёллар ва болалар уст кийимининг барча турларини (мўйна ва чарм кийимлардан ташқари) формалик кийим, махсус кийим, ички кийимлар, ўрин чойшаблари, техник тикув буюмлари ишлаб чиқарадиган корхоналар (шу жумладан моделлар уйлари).	
139.	Барча турдаги қандолатчилик маҳсулотлари, какао-кукун, ҳолва, шарқ ширинликлари, сунъий асал, шакар қиёмга бостирилган мевалар ва ундан қилинган қандолатчилик маҳсулотлари ишлаб чиқариш корхоналари.	
140.	Этил хом ашё спирти, спирт-ректификат ишлаб чиқариш корхоналари.	
141.	Ароқ ва ликер-ароқ ишлаб чиқариш корхоналари.	
142.	Вино материаллари, мусаллас, шампан виноси, конъяк, хўл ва резавор мева винолари ишлаб чиқариш ва қуишиш корхоналари.	1,714
143.	Буғдойдан тайёрланган квас, морс, бражки, мевали сувлар, газлаштирилган сувлар, алкогиз мусалласлар (концентратлар) ишлаб чиқариш ва минерал сувлар қуишиш корхоналари.	
144.	Балиқ урчитиш ва балиқларни акклиматизация қилиш (балиқ етиштирадиган заводлар, ҳовуз ва кўл хўжаликлари ва бошқалар, балиқ мелиорация станциялари, балиқ урчитиш материали ишлаб чиқарадиган корхоналар).	
145.	Йўналишли трамвай хизматлари (парклар, деполар, участкалар, авария пунктлари ва ҳоказолар), трамвай бошқармалари, идоралар.	
146.	Йўналишли метрополитен хизматлари (парклар, деполар, участкалар, авария пунктлари ва ҳоказолар), метрополитен бошқармалари.	
147.	Йўналишли троллейбус хизматлари (парклар, деполар, участкалар, авария пунктлари ва ҳоказолар), троллейбус транспорти бошқармалари.	
148.	Конвейер, трубогидравлик потокли-контейнер, трубопневмоконтейнер, трубопневматик ва осма арқонли, бир рельсли транспорт ва транспортнинг бошқа турлари: кўтариш йўлларининг йўналишли хизматлари (парклар, депо, участкалар, авария пунктлари).	
149.	Газ тақсимлаш тармоқларидан фойдаланиш ҳамда коммунал маиший эҳтиёжлар ва аҳолига газни тақсимлаш ташкилотлари.	
150.	Иссиқликни коммунал-маиший эҳтиёжлар ва аҳолига тақсимлаш учун иссиқлик тақсимлаш тармоқларидан фойдаланиш ташкилотлари.	

151.	Хизмат биноларидан фойдаланиш ва уларни хўжалик жиҳатидан бошқариш.
152.	Кўнгилли ёнғин жамиятлари, ёнғинга қарши хавфсизлик бўйича хизматлар кўрсатадиган ташкилотлар.

06 класс

153.	Гидроэлектр станциялари, уларга тегишли барча иншоотлар билан биргаликда.
154.	Синтетик аммиак, азот кислотаси, азотли ўғитлар ва табиий ва кокс газини комплекс қайта ишлаш йўли билан олинадиган бошқа маҳсулотларни ишлаб чиқарадиган корхоналар.
155.	Кимёвий усул билан олинадиган кальцийлаштирилган сода, натрий бикарбонат, каустик сода, натрий сульфат ишлаб чиқарадиган корхоналар.
156.	Табиий ва сунъий чармдан йўл ва галантерея буюмлари (жомадонлар, портфеллар, ранецлар, қўлқоплар, ҳамёнлар, кармонлар, камарлар, тасмалар қўлқоплар), спорт буюмлари (спорт тўплари, покришкалар, қўлқоплар ва ҳоказолар) ишлаб чиқарадиган корхоналар.
157.	Нон ва нон-булка маҳсулотлари ишлаб чиқарадиган корхонала
158.	Ўсимлик мойи ишлаб чиқариш, ёғларни гидрогенизациялаш, маргарин маҳсулотлари, саломас, майонез, олеин, стеарин, шамлар ва табиий олиф ишлаб чиқариш корхоналари.
159.	Мол ёғи, қаймоғи олинмаган сут маҳсулотлари, пишлок, бринза, музқаймоқ, казеин, қуруқ сут ва бошқа сут маҳсулотлари ишлаб чиқарадиган корхоналар.
160.	Синтетик кимёвий фармацевтик дори препаратлари, шунингдек ўсимлик хом ашёсидан дори-дармонлар, витаминлар, ферментлар ва коферментлар, ҳайвондан олинадиган эндокрин препаратлар, антибиотиклар ва қоннинг ўрнини босувчилар ва бошқаларни ишлаб чиқарадиган корхоналар.
161.	Ветеринария амбулаториялари, поликлиникалари, шифохоналари, участкалари, пунктлари, кўриқлаш-карантин ветеринария пунктлари, ветеринария-бактериология лабораториялари, ветеринария инспекциялари, ветеринария, ветеринария-санитария станциялари ва отрядлари.
162.	Қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариш корхоналарини хўжалик жиҳатидан бошқариш ташкилотлари.
163.	Темир йўлларни ташкил этиш, улардан фойдаланиш ва уларга хизмат кўрсатиш корхоналари, йўловчиларга хизмат кўрсатадиган темир йўл вокзаллари, станциялар, локомотив, электровагон ва дизель-поезд деполари, вагон деполари, йўл масофаси вагон участкалари ва бошқалар.
164.	Юкларни ортиш-тушириш корхоналари, пунктлар, ортиш-тушириш ишларининг механизациялаштирилган масофалари ва участкалари, узатиш базалари, ўраш идоралари, транспорт-экспедиция идоралари, контейнер майдончалари, уларнинг базалари ва омборлари ва бошқалар.
165.	Аҳоли ва корхоналарнинг буюртмаларини бажарадиган транспорт-экспедиция корхоналари.
166.	Нефть, газ ва термал сувларнинг фойдаланиш қудуқларини курадиган ташкилотлар.

07 класс

2,00

	Полимер плёнкалар, термопластлардан листлар ва қувурлар	
167.	(полиолефин, полихлорвинил, полиамид, лавсан, полистирол бошқа термопластлар) ишлаб чиқарадиган корхоналар.	
168.	Маиший совутгичлар ва музлатгичлар ишлаб чиқарадиган корхоналар.	
169.	Поллар учун керамик плиткалар, қоплама сирланган плиткалар, биноларнинг олд томонини қоплаш учун керамик буюмлар, керамик канализация ва дренаж қувурлари, керамик кислотага чидамли буюмлар ва бошқа буюмларни ишлаб чиқарадиган корхоналар.	
170.	Трикотаж полотно, шу жумладан техник трикотаж полотно, шунингдек бўяш учун бошқа корхоналарга бериладиган носки буюмлари ишлаб чиқарадиган корхоналар (шу жумладан моделлар уйлари). Носки буюмлари ишлаб чиқарадиган корхоналар ва бошқалар. Аҳолининг буюртмалари бўйича трикотаж буюмлар тайёрланадиган корхоналар.	2,286
171.	Умумий фойдаланиладиган шоссе йўлларни ва улардаги иншоатларни таъмирлаш ва сақлаш корхоналари ва ташкилотлари, коммунал хўжаликка тегишли бўлган шаҳардаги йўллардан ташқари, йўл-фойдаланиш ва кўприк участкалари ва йўл бўлимлари бошқармалари ва ҳоказолар.	
08 класс		
172.	Қаттиқ, суюқ ва газсимон ёқилғида ишлайдиган буғқувур, газқувур, дизель ва бошқа электр станциялари.	
173.	Мустақил электр тармоқлари (туман энергия тизимларининг электр узатиш линиялари ва электр кичик станциялари ҳамда мустақил балансда турувчи бошқа электр тармоқлари).	
174.	Мустақил иссиқлик тармоқлари (туман энергия тизимларининг иссиқлик тармоқлари ва мустақил балансда турувчи бошқа иссиқлик тармоқлари).	
175.	Мустақил балансда турувчи туман буғқозонлари ва бошқа буғқозонлар.	
176.	Нефть ва қўшилиб чиқадиган газни қазиб олиш корхоналари ҳамда озокерит қазиш корхоналари.	
177.	Нефтни қайта ишлаш ва нефть маҳсулотлари ишлаб чиқариш корхоналари (курумсиз заводлар).	
178.	Табиий (ёнадиган) газ ва газ конденсати қазиб оладиган корхоналар.	
179.	Табиий (ёнадиган) газни қайта ишлайдиган корхоналар, гелий ишлаб чиқарадиган корхоналар.	2,571
180.	Сиқилган ва суюлтирилган газлар, кислород, водород, аргон, криpton, ксенон ишлаб чиқарадиган корхоналар. Калий ўғитлари ва бошқа кимёвий маҳсулотлар ишлаб чиқариш. Афтоген корхоналар.	
181.	Пластмассадан қутилар, лотоклар, бочкалар ва қоплар ишлаб чиқарадиган корхоналар.	
182.	Газламадан тайёрланган буюмларни оқартирадиган, ним кўкартирадиган ва крахмаллайдиган воситалар, доғни кетказадиган, тозалайдиган, сирлайдиган воситалар, чарм ва замшдан тайёрланадиган буюмларни парвариш қилиш воситалари, елимлайдиган воситалар, парвариш қилиш воситалари ишлаб чиқариладиган ихтисослаштирилган корхоналар.	
183.	Тупроққа ишлов берадиган ва экиш машиналари (шу жумладан ўғит сепгичлар), донни ўриш, қуритиш ва йигиб олгандан кейин қайта ишлаш учун машиналар, техника экинлари учун машиналар, агрегатлар, узеллар, деталлар, эҳтиёт қисмлар ва технологик жиҳозлар.	

184.	Цемент саноати ва оҳактош материаллар саноати учун технология асбоб-ускуналари ишлаб чиқарадиган корхоналар: йифма темир-бетон, асбоцемент буюмлар, иссиқликни изоляция қиладиган материаллар заводлари ва бошқалар.
185.	Тўқимачилик саноати (шу жумладан пахта тозалаш, бўяш, безаш ускуналари) кигиз-намат ва тўқимачилик галантерея саноати учун технология асбоб-ускуналари ишлаб чиқарадиган корхоналар ва бошқалар.
186.	Тикув ва трикотаж саноати учун технология асбоб-ускуналари ишлаб чиқарадиган корхоналар. Ниналар ва тикув ва трикотаж саноати учун бошқа оммавий деталлар ишлаб чиқарадиган ихтисослаштирилган корхоналар.
187.	Асфальт-бетон ва бошқа битум-минерал аралашмалар ишлаб чиқарадиган корхоналар.
188.	Ўсимлик ва синтетик дубил экстрактлар ишлаб чиқарадиган корхоналар.
189.	Ош тузи қазиб оладиган ва майдалайдиган корхоналар.
190.	Табиий чойни қадоқлайдиган ва пресслайдиган корхоналар (шу жумладан тош чойни пресслаш).
191.	Ўсимлик хом ашёси, этил спирти, фурфурол ва унинг ҳосилаларидан, кўп атомли спиртлар, ёғоч ва қишлоқ хўжалиги ўсимликлари чиқиндилиридан гидролиз усулида олинадиган бошқа маҳсулотлардан озуқа хамиртурушлари ишлаб чиқарадиган корхоналар.
192.	Тиббиёт инструментлари, приборлар, аппаратлар ва ускуналар ишлаб чиқарадиган корхоналар.
193.	Ноишлаб чиқариш мақсадидаги бинолар ва иншоотларни таъмирлайдиган таъмирлаш-қурилиш ташкилотлари (бинолар ва иншоотларни таъмирлаш ва қайта куриш идоралари).
194.	Аҳоли буюртмалари бўйича уй-жойлар (квартиralар)ни таъмирлайдиган ва қурадиган таъмирлаш-қурилиш ташкилотлари.
195.	Тайёрлов (йўналишили, пристан, чуқур) пунктлари, бўлимлар, сотиш ва узатиш базалари, элеваторлар, уруғни тозалайдиган ва донни қуритиш корхоналари ва пунктлари, ўсимлик ва чорвачилик маҳсулотлари тайёрлаш идоралари. Соф бошқарув ёки устун даражада бошқарув функцияларига эга бўлган тайёрлаш ташкилотлари, тайёрлаш идоралари ҳам шу жумлага киради.

(жадвал Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 8 февралдаги 62-сонли қарори таҳририда — Конунчилик маълумотлари миллий базаси, 08.02.2022 й., 09/22/62/0111-сон)

09 класс		
196.	Пластмассадан прессли, қуйилган, пневмо- ва вакуум-шакли ва бошқа буюмлар ишлаб чиқарадиган корхоналар, маданий, майший буюмлар ва хўжаликда ишлатиладиган буюмлар, шунингдек пресслаш усули билан олинадиган қатламли пластиклар (қоғоздан ясалган ва бошқа).	2,857
197.	Локлар, бўёқлар (матбаа бўёқлари ҳам шу жумлага киради) ва улар учун минерал пигментлар ишлаб чиқарадиган корхоналар.	
198.	Парда-нафис тўр парда буюмлари, тўрлар, жияк буюмлари (тасмалар, чийратма иплар ва ҳоказолар) ленталар, соябонлар, батик буюмлари (шарфлар, учбурчакли рўмолчалар, сўзаналар ва ҳоказолар) галстуклар, эркаклар ва болалар боғлагичлари, фитиллар,	

	байроқчалар, байроқлар, вимпеллар ва бошқаларни ишлаб чиқарадиган корхоналар.	
199.	Шакар ва рафинад ишлаб чиқарадиган корхоналар.	
200.	Ун ишлаб чиқарадиган корхоналар.	
201.	Ёрма ишлаб чиқарадиган корхоналар.	
202.	Омихта ем ва оқсил-витамин қўшимчалари ишлаб чиқарадиган корхоналар, маккажўхорининг гибрид ва навли уруғларига қайта ишлов берадиган корхоналар.	
203.	Папье-машедан, мастикадан, целлулоид, пластмасса ва бошқа материаллардан металл, ёғоч, енгил эгиладиган, ўймакорлик ўйинчоқлари ишлаб чиқарадиган корхоналар, арча безакларини, болалар мусиқали ўйинчоқларини ишлаб чиқарадиган корхоналар ва бошқалар.	
204.	Умумий фойдаланилмайдиган темир йўл транспорти корхоналари (бирлашган темир йўл, темир йўл-автомобиль, темир йўл-сув хўжалиги, темир йўллар, локомотив ва вагон деполари, транспорт бошқармалари) ва уларнинг бўлимлари ва бошқалар.	
205.	Пароходчилик, йўлларнинг ҳавза бошқармалари, кемалар сузадиган каналлар бошқармаси, пароходчиликнинг туман бошқармалари, пароходчиликнинг фойдаланиш участкалари, йўловчилар агентликлари ва вокзаллар, гидротехника иншоотлари, туманлари, гидроузеллар йўлларнинг техник участкалари ва бошқалар.	
206.	Фуқаро авиациясидан фойдаланиш ва уларга хизмат кўрсатиш корхоналари ва ташкилотлари: бирлашмалар (аэропортлар билан) фуқаро авиациясининг ишлаб чиқариш бирлашмалари ва бошқармалари, авиаотрядлар, мустақил авиаотрядлар (аэропортлар билан бирлашган) ва бошқалар.	
207.	Ишлаб чиқариш мақсадидаги бинолар ва иншоотларни мукаммал таъмирладиган ташкилотлар, шунингдек ер ости муҳандислик коллекторлари ва иншоотларини мукаммал таъмирлаш.	

10 класс

208.	Рангли металлар парчалари ва чиқиндиларига дастлабки ишлов берадиган ва иккиласми рангли металлар қуядиган корхоналар.	3,143
209.	Синтетик смола ва пластик массалар ишлаб чиқарадиган ихтисослаштирилган корхоналар.	
210.	Ҳисоблаш комплекслари ва машиналари, уларнинг марказий ва маҳаллий қурилмаларини, тизимлараро алоқа қурилмаларини, аналог ва аналог-рақамли машиналарни дастурий бошқариш қурилмаларни сервис тарзида ишлаб чиқарадиган корхоналар ва бошқалар.	
211.	Автомобиль, трактор ва мотоциклет электр ускуналари ва приборлар ишлаб чиқарадиган корхоналар.	
212.	Ҳар хил мақсаддаги алоқа воситалари ишлаб чиқарадиган корхоналар ва ташкилотлар. Маданий-маиший мақсаддаги радио аппаратлари ишлаб чиқарадиган корхоналар: кенг эшиттирадиган радиоприёмниклар, радиолалар, телевизорлар, магнитофонлар, электрофонлар ва бошқалар.	
213.	Металл банкалар, газ балонлари, кутилар ва бошқа қаттиқ ўраш материаллари, пойабзал инструменти, металл полотно ва чит, мебель	

	ўраш пружиналари, техник ва хўжалик мақсадидаги занжирлар, лангарлар, металл фурнитура ишлаб чиқарадиган корхоналар.
214.	Саноатнинг барча тармоқлари куч ва ишлаб чиқариш ускуналарини таъминлайдиган ихтисослаштирилган корхоналар (металл қирқадиган ва ёғочга ишлов берадиган станокларни, тахта тилиш рамалар, темирчилик-пресслаш ва қуйиш ускуналарини таъмирлаш бундан мустасно).
215.	Локомотивлар, вагонлар ва темир йўллар ва йўл машиналарининг бошқа ҳаракатланадиган таркибини таъмирлайдиган ихтисослаштирилган корхоналар.
216.	Денгиз, кўл ва дарё кемаларини, кема ускуналари, механизмлари ва приборларини таъмирлайдиган ихтисослаштирилган корхоналар. Махсус кемалар ва кемаларни таъмирлайдиган корхоналар.
217.	Қурилиш ва йўл машиналарини таъмирлайдиган корхоналар.
218.	Фуқаро самолётлари, вертолётлари, уларнинг асбоб-ускуналари ва авиаация двигателларини таъмирлайдиган ихтисослаштирилган корхоналар.
219.	Целлюлоза, ярим целлюлоза, ёғоч массаси, қофоз, картон, шунга ўхшаш целлюла-қофоз маҳсулотлари ишлаб чиқарадиган корхоналар.
220.	Қофоз ва картондан ишлаб чиқариш мақсадидаги ҳар хил буюмлар (калька, пергамент, фибрин, картондан пойабзалнинг ички деталлари ва ҳоказолар) ишлаб чиқарадиган корхоналар. Барча турдаги қофоз ва картон идишлар, гулқоғозлар, дафтарлар, қофоз товарлари (альбомлар ва бошқалар) ишлаб чиқарадиган корхоналар.
221.	Юмшоқ том устига ёпиладиган (рубероид, пергамин, қора қофоз ва бошқалар) ва гидроизоляция (пороизол, изол ва бошқалар) материалларнинг барча турларини ишлаб чиқарадиган корхоналар.
222.	Чарм пойабзал, тўқимачилик, комбинациялаштирилган, спорт, миллий, ортопедик ва чарм таглик ва чармнинг ўрнини босадиган таглик, бошқа пойабзал ишлаб чиқарадиган корхоналар (моделлар уйлари ҳам шу жумлага киради).
223.	Гўшт, зотдор парранда учун паррандаларни қўпайтириш. Паррандачилик (гўшт-тухум) бирлашмалари.
224.	Автомобиль хўжалигидан фойдаланадиган ва унга хизмат кўрсатадиган корхоналар ва ташкилотлар: бирлашмалар, ихтисослаштирилган бошқармалар, автомобиль хўжаликлари, автомобиль корхоналари, автобус ва таксомотор парклари, автотранспорт идоралари ва бошқалар.
225.	Қурилиш-монтаж ишлари ва бошқа ишларни бажарадиган умумқурилиш ва ихтисослаштирилган ташкилотлар.
226.	Ер юзаси ва жаҳон океани тубининг биологик таркибини суратга оладиган ва ер қаърини чукур ўрганадиган корхоналар ва ташкилотлар.
227.	Нефть ва газ конларини геофизик усууллар билан қидирадиган корхоналар ва ташкилотлар.
228.	Чукур бурғулашни кўллаган холда нефть ва газ конларини излайдиган ва разведка қиласидиган, шунингдек қудуқларда саноат-геофизика тадқиқотлари олиб борадиган, қудуқларни маҳсулдорлигига кўра синовдан ўтказадиган ва бурғулаш билан боғлиқ бошқа ишларни бажарадиган корхоналар ва ташкилотлар.

229.	Қаттиқ фойдалы бойликлар, чучук сув, минерал ва термал ер ости сувлари конларини қидирадиган ва разведка қиласынан корхоналар ва ташкилотлар.
230.	Махсус ишларни амалга оширадиган ва алоҳида геологик вазифаларни, мавзули ва тажриба-методология ишларини, минерал хом ашёдан технологик тадқиқотларни бажарадиган корхоналар, ташкилотлар ва бошқалар.

11 класс

231.	Қаттиқ қотишмалар, қийин эрийдиган, кукун материаллар ишлаб чиқарадиган корхоналар.	3,429
232.	Фосфат ўғитлар, фосфор ва фосфат тузлари, олтингугурт ва фосфор кислотаси, хром бирикмалари ва бошқа неорганик маҳсулотлар ишлаб чиқарадиган корхоналар.	
233.	Тола, кимёвий иплар ва кимёвий иплардан корд мато ишлаб чиқарадиган корхоналар.	
234.	Бошқа кимёвий (активлаштирилган күмир, карбюризаторлар, кимёвий шимадиган моддалар, кремний органик бирикмалар ва бошқалар) маҳсулотлар ишлаб чиқарадиган ихтисослаштирилган корхоналар.	
235.	Автомобилларнинг барча турларини (шу жумладан енгил ва ихтисослаштирилган автомобиллар), автобуслар, автошатаклар, автомобиль ва трактор тиркамалари, трейлерлар, троллейбуслар ишлаб чиқарадиган корхоналар. Автомобилларнинг кам литражли ва қайиқларнинг двигателлари, агрегатлар, карбюраторлар.	
236.	Гараж асбоб-ускуналарини ишлаб чиқарадиган корхоналар (ювиш, назорат-синаш, оптик ва бошқа стендлар) ҳайдовчи анжомлар (қўл домкратлари ва бошқалар) ва ҳоказолар.	
237.	Электрон техника буюмлари ишлаб чиқарадиган (интеграл микросхемалар, вакуум ва ярим ўтказгич приборлари, синтетик пьезокварц ва ундан тайёрланган буюмлар, радио деталлари ва радио компонентлари ва бошқалар).	
238.	Пойабзал ва галанттерея саноати учун фурнитура ва метизлар ва бошқа буюмлар ишлаб чиқарадиган ихтисослаштирилган корхоналар.	
239.	Мева-сабзавот саноати. Мева-сабзавот консервалари, шу жумладан гўшт-ўсимлик ва дуккакли ўсимликлар консервалари ишлаб чиқарадиган корхоналар.	
240.	Гўшт, колбаса, дудланган балиқ ва бошқа гўшт маҳсулотлари, гўшт консервалари ишлаб чиқарадиган корхоналар. Парранда гўштини қайта ишлайдиган корхоналар.	
241.	Балиқ овлаш, денгиз маҳсулотларини қазиб олиш ва ушбу хом ашёни қайта ишлайдиган корхоналар; балиқ кулинарияси ва балиқ консервалари комбинатлари ва корхоналари, балиқ саноати совутгичлари, заводлар, аэробалиқ қидириш.	
242.	Суғориш, сув чиқариш ва қуритиш тизимларидан фойдаланиш (ички хўжалик фойдаланилиши бунга кирмайди), шу жумладан сув омборлари платиналари, гидроузеллар, насос станциялари ва бошқа сув хўжалиги иншоотлари.	
243.	Ўрмонларни кўпайтириш, ўрмонларни тиклаш, ўрмонни парвариши қилиш, ўрмонни заарарли ҳашаротлар ва касалликлардан ҳимоя қилиш. Ўрмонларни муҳофаза қилиш, ўрмонларни бериш ва ўрмон фондини	

	хисобга олиш. Барча ўрмондан фойдаланиладиганларни хисобга олиш ва ташкил этиш, ёввойи ҳайвонлар ва ҳайвонларни қўриқлаш.	
244.	Ёввойи ҳолда ўсадиган ўсимликлар, қайн шарбати, мевалар, қўзиқорнлар, ёнғоқлар, резавор мевалар, олмалар, уруғлик, доривор ўтларни тўплаш ва уларга дастлабки ишлов бериш.	
245.	Ер ишларини бажаришга ихтисослашган қурилиш ташкилотлари.	
246.	Бинолар ва иншоотлар ҳамда бошқа объектлар қуриш билан боғлиқ бурғулаш ва бурғулаш-портлатиш ишларига ихтисослашган қурилиш ташкилотлари.	
247.	Бинолар ва иншоотларнинг бетон, темир-бетон ва металл конструкцияларини монтаж қилишга ихтисослашган ташкилотлар.	
248.	Сувоқ, бўяш, қоплаш ва безаш ишларининг бошқа турларини бажарадиган ташкилотлар.	
249.	Қурилиш конструкциялари, тикланадиган иншоотлар, ўрнатилган асбоб-ускуналар ва технологик қувурларни изоляциялаш, антисептираш ва бўяш, буғ қозонлари, печлар ва бошқа агрегатларни қоплаш, футерлаш ишларини бажарадиган ташкилотлар.	
250.	Водопроводлар, канализациялар, газлаштириш, теплофикация ва марказий иситиш (иситиш буғ қозонлари, радиаторлар, калориферлар, бойлерлар ва ҳоказолар)нинг ички санитария-техника ускуналари ва қурилмаларини монтаж қиладиган ташкилотлар.	
251.	Ирригация-мелиорация бўйича маҳсус қурилиш ишларини бажарадиган ташкилотлар (сугориш, қуритиш).	
252.	Ташқи коммуникациялар (водопроводлар, канализациялар, теплофикациялар ва бошқалар)ни ётқизадиган, магистраль нефть-газ маҳсулотлари қувурларини ётқизадиган ташкилотлар). Темир йўллар ва автомобиль йўллари қуриш. Шаҳар йўллари қуриш ва бошқалар.	
253.	Дарёларда сув ости-техник, ғоввослик, тубни чукурлаштириш, кирғоқни мустаҳкамлаш, бошқариш ишларини, тупрокни ювиш ишларини (асосий фаолият учун қум ва бошқа норуда хом ашёни гидро ювиш бўйича ишлар билан боғлиқ бўлмаган) бажарадиган ташкилотлар.	
254.	Уй қурадиган ихтисослаштирилган ташкилотлар.	
255.	Бошқа ихтисослаштирилган қурилиш ташкилотлари.	
256.	Қурилишда техника назоратини амалга оширадиган ташкилотлар.	

12 класс

257.	Қора металл парчалари ва чиқиндиларига ишлов берадиган заводлар.	3,714
258.	Никель ва кобальт ишлаб чиқарадиган корхоналар.	
259.	Электр двигателлар ва электр генераторлар, электр ўзгартириш қурилмалари (трансформаторлар, мотор-генераторлар, куч тўғрилагичлари), юқори волтли ва паст волтли электр аппаратлари, конденсаторлар, электр ускуналари ва бошқаларни ишлаб чиқарадиган корхоналар.	
260.	Кучли ва кучсиз токнинг кабеллари ва симларини, ўраш симларини, шнурлар ва кабель маҳсулотларининг бошқа турларини ишлаб чиқарадиган корхоналар.	
261.	Қўрғошинли ва ишқорли аккумуляторлар, гальваник элементлар ва батареялар, электр бурчак буюмлари ишлаб чиқарадиган корхоналар.	

262.	Пайвандлаш узеллари ва буюмлари тайёрлашда йиғиш-пайвандлаш операцияларини бажариш учун автоматик, ярим автоматик поток-механизиялаштирилган линиялар, универсал ва электр пайвандлаш ускуналари ва бошқаларни ишлаб чиқарадиган корхоналар.
263.	Кимё саноати ва саноатнинг бошқа тармоқлари кимёвий жараёнлари учун технология асбоб-ускуналари ва аппаратуралар ишлаб чиқарадиган корхоналар.
264.	Нефть-саноат ва бургулаш геология-қидирув ускуналари ишлаб чиқарадиган корхоналар.
265.	Компрессор ускуналари ишлаб чиқарадиган корхоналар.
266.	Вакуум насослари ва агрегатлар ишлаб чиқарадиган корхоналар.
267.	Насослар ишлаб чиқарадиган корхоналар: саноатда умумий кўлланиладиган марказдан қочиш, узатма ва буғ поршенли насослар.
268.	Рангли металлар, кулранг ва осон болғаланадиган чўян, пўлат, нометалл материаллардан қувур саноат арматураси ишлаб чиқарадиган корхоналар. Лўқидон ишлаб чиқарадиган корхоналар ва бошқалар.
269.	Суюқликлар ва газларнинг ҳарорати, босими, кескинлиги ва даражасини, сарфи ва миқдорини, моддаларнинг таркиби ва хоссаларини ўлчаш ва бошқариш учун приборлар, иккиламчи приборлар, регуляторлар ва ижро механизмлари ва бошқаларни ишлаб чиқарадиган корхоналар.
270.	Ток, кучланиш, қаршилик, қувват, частота, фазани ўлчаш учун электр ўлчаш приборлари, штитлар, лаборатория ва кўчма стрелочниклар ишлаб чиқарадиган корхоналар. Рақамли приборлар ва аналог-рақамли ўзгартиргичлар.
271.	Назорат-ўлчаш, геодезия, астрономия приборлари ишлаб чиқарадиган корхоналар. Фотоаппаратлар, фотокинообъективлар, киноаппаратлар. Моддаларнинг таркиби ва хоссаларини ўрганиш учун оптик ва оптик-механик приборлар.
272.	Метеорология ва аэрология, гидрология, геофизика ва геология приборлари ва аппаратлари ишлаб чиқарадиган корхоналар.
273.	Техника хавфсизлиги учун асбоб-ускуналар, ветеринария учун тиббиёт инструментлари, аппаратлар ва ускуналари ишлаб чиқарадиган корхоналар.
274.	Қувур узеллари, электромонтаж, санитария-техник заготовкалар, шунингдек назорат-ўлчов приборлари учун монтаж буюмлари ва автомат буюмлар тайёрлайдиган корхоналар.
275.	Катакли ва тифиз силикато бетондан йирик блоклар, йирик ва майда деворбоп бетон блоклари, шағал-бетон блоклар, табиий тошдан блоклар ишлаб чиқарадиган корхоналар.
276.	Куйдирилган ва селикат қуйдириш ғишти, керамика блоклари ва панеллар, ғиштдан блоклар ва панеллар, керамик черепица ишлаб чиқарадиган корхоналар.
277.	Табиий тошлар (блоклар): гранит, мармар, оҳактош ва бошқаларни қазиб оладиган конлар. Оҳактош ва гипсли тош ва шағал қазиб оладиган корхоналар.
278.	Титилган зигир, калава, ип, хом мато ва тайёр газламалар (шу жумладан тикув станокларида ишлаб чиқарилган донали буюмлар),

	брезент ва бошқа техник ва ўраш учун газламалар, ёнғин күлқопларининг узатма тасмалари ва бошқаларни ишлаб чиқарадиган корхоналар.	
279.	Отчилик, буғучилик, туячилик, ҳайвонотчилик, асаларичилик, ипакчилик ва бошқалар.	
280.	Ўсимликлар ва дов-дараҳтларни ҳимоя қилишни, бошоқли дон экинларини тозалаш ва уларга кимёвий ишлов беришни ташкил этиш. Биостанциялар, биолабораториялар, карантин инспекциялари, сув ресурсларини тақсимлаш инспекциялари.	
281.	Машина-трактор парклари.	

13 класс

282.	Пўлат ва чўян (босимли) сув қувурлари (қувурлар) ва уларга фасонлар ишлаб чиқарадиган корхоналар.	
283.	Автомобиллар, тракторлар ва қишлоқ хўжалиги машиналари учун кўлқоплар, тасмалар, транспортёр ленталари, пластиналар, деталлар ҳамда бошқа резинотехника буюмлари, резинали моторлар, улардан тайёрланган буюмлар, латекс ва регинаратдан буюмлар ишлаб чиқарадиган корхоналар.	
284.	Резина пойабзал ишлаб чиқарадиган ва уларни таъмирлайдиган корхоналар.	
285.	Автомобиль, пневмофидиракли гусеницали миноралар, минорали кранлар, мачта ва юк ва йўловчиларни кўтарадиган кўтаргичлар, конвейерлар, лентали лебедкалар, қурилиш юклагичлари ва бошқаларни ишлаб чиқарадиган корхоналар.	
286.	Шарикли ва роликли подшипниклар ва уларга деталлар ишлаб чиқарадиган корхоналар.	
287.	Бинолар ва иншоотлар, кўприклар, ангарлар, электр узатиш линиялари учун қурилиш-пўлат конструкциялар, шунингдек бошқа қурилиш-металл конструкциялари ишлаб чиқарадиган корхоналар.	4,00
288.	Тузилмавий маконли ва рамали конструкциялар ва биноларнинг каркасларини ишлаб чиқаришга ихтисослашган корхоналар.	
289.	Қурилиш деталлари (дераза ва эшик блоклари, паркет ва бошқалар), ёғоч толали, ёғоч қириндишли ва ёғоч-цемент плиталар, дурадгорлик плиталари ва ёғоч конструкциялар ишлаб чиқарадиган корхоналар.	
290.	Мебель (шу жумладан плетень мебель), мебель деталлари, пружинали матраслар, металл каркасдаги мебеллар, мактаб ва болалар мебели, кутубхоналар, музейлар, дорихоналар учун маҳсус мебель ва ҳоказолар) ишлаб чиқарадиган корхоналар.	
291.	Цемент, майдалаш қурилмалари ишлаб чиқарадиган корхоналар.	
292.	Асбестоцемент листлар (шиферлар), конструктив элементлар ва деталлар, асбестоцемент қувурлар ва бошқа асбестоцемент буюмлар ишлаб чиқарадиган корхоналар.	
293.	Шиша саноати учун бирламчи хом ашёни қазиб олиш.	
294.	Дераза ойнаси, сирланган, архитектура-қурилиш ва техник шиша, пеношиша, силикат-глиба, тошдан ясалган маҳсулотлар ишлаб чиқарадиган корхоналар. Шиша қувурлар ва блоклар, қурилиш, иссиқликни изоляция қиласидиган шиша тола ва улардан тайёрланган буюмларни ишлаб чиқарадиган корхоналар.	

295.	Шиша, консерва ва пардоз-андоз учун шиша идиш ишлаб чиқарадиган корхоналар.
296.	Навли ва хўжалик идиши, ойналар, термослар, лампалар ва фонарлар учун шиша, шишадан бадиий буюмлар, биллур буюмлар ва бошқа хўжалик-маиший буюмларни ишлаб чиқарадиган корхоналар.
297.	Пойабзалнинг устки қисми учун сунъий юмшоқ чарм, қоплаш мақсадида тикув ва галантерея буюмлари ва майший мақсаддаги бошқа товарларни ишлаб чиқарадиган корхоналар. Таглик резина, пойабзалнинг ички деталлари учун сунъий қаттиқ чарм ва бошқалар.
298.	Бошоқли ва дуккакли экинлар етиштириш, шу жумладан уруғчилик.
299.	Хўл мева, резавор мева ва узум, хўл мева, резавор мева ва узумнинг экиш материаллари етиштириш.
300.	Пахта хом ашёси етиштириш.
301.	Каноп, чой, эфир мойи, полиз маҳсулотлари, хмель, гуллар, декоратив ва доривор ўсимликлар, ўсимлик маҳсулотларининг бошқа турларини, шу жумладан қўчат материали ва уруғлик етиштириш.
302.	Аэрофото ўрмон қурилиши, ўрмон мелиорацияси, ўрмон тузиш корхоналари ва экспедициялар, ўрмонларни авиаация воситасида муҳофаза қилиш базалари, ўрмон уруғларининг назорат станциялари, тупроқ ва норматив-тадқиқот лабораториялари, ўрмонларнинг инспекциялари.

14 класс

303.	Чўян, домна печи ферроқотишмалари, пўлат, қора металлар прокати, қора металларнинг кейинчалик ишланадиган ва металл қуқунларини ишлаб чиқарадиган корхоналар.	4,286
304.	Пўлат ва оддий сифатли пўлат арқонлар, михлар, маҳкамлаш буюмлари (гайкалар билан болътлар, шуруплар, винтлар ва бошқалар) пайвандлаш электродлари, металл тўрлар ва бошқаларни ишлаб чиқарадиган корхоналар.	
305.	Бокситлар ва таркибida алюминий мавжуд бўлган бошқа хом ашёни қазиб оладиган, шунингдек эритилган шпатни қазиб оладиган ва бойитадиган корхоналар.	
306.	Рангли металллар ва қотишмаларга ишлов бериш корхоналари.	
307.	Умуммашинасозлик узеллари ва деталлари (редукторлар, гидроприводлар ва гидроавтоматика, пневматик ускуналар ва пневматик аппаратуралар, мойлаш ускуналари, фильтрлайдиган қурилмалар, тишли фиддираклар ва бошқалар) ишлаб чиқарадиган ихтисослаштирилган корхоналар.	
308.	Қопловчи қум (шу жумладан қуруқ бойитилган, бентонит гил (шу жумладан қукунда), қолипловчи гил (шу жумладан қукунда), қоплама қилинадиган қопловчи қум, табиий ва сунъий оловда пиширилган оқ лой ва бошқаларни ишлаб чиқарадиган корхоналар.	
309.	Иситиш қозонлари, приборлар (радиаторлар, қовурғали қувурлар, иссиқлик панеллари), иситиш-вентиляция ускуналари, (умумий вазифали вентиляторлар, калориферлар, газ агрегатларидан ташқари), уй буюмлари ва бошқаларни ишлаб чиқарадиган корхоналар.	
310.	Автоматлаштирилган саноат газ ёнадиган қурилмалар, газ калориферлари, рекуператорлар, ҳар хил иситгичлар, саноат горелкалари учун пулланган воситалар, пропорционализаторлар,	

	маиший плиталар, газда ишлайдиган сув иситгичлар ишлаб чиқарадиган корхоналар.	
311.	Авиация техникасини ишлаб чиқарадиган корхоналар.	
312.	Метро вагонлари, трамвайлар ва троллейбусларни таъмирлайдиган ихтисослаштирилган корхоналар.	
313.	Ипак хом ашёси етиштирадиган корхоналар.	
314.	Тикув ва трикотаж ишлаб чиқариши учун калава, жун газламалар (шу жумладан хом мато, техник газламалар) ва донали буюмлар (одеяллар, рўмоллар, гиламлар ва гилам буюмлари ва бошқалар) ишлаб чиқарадиган корхоналар	
315.	Гиламлар ва гилам буюмларини тайёрлайдиган ва таъмирлайдиган корхоналар.	
316.	Толаларнинг ҳар хил турларидан газлама ва ногазлама ватин типидаги ногазлама материаллар ишлаб чиқарадиган корхоналар.	
317.	Мўйначилик. Ёввойи паррандалар тухумлари, буғу, косуль шохлари ва ҳоказоларни йиғиши. Иловасинни кўпайтириш ва унинг селекцияси. Ёввойи ҳайвонлар, қушлар ва бошқаларни овлаш.	
318.	Цирклар (доимий ва кўчма), халқ цирк жамоалари.	

15 класс

319.	Хлор саноати. Электролиз усули билан олинадиган каустик сода, хлор, ацетилин асосида хлорорганик синтез маҳсулотлари ва органик маҳсулотлар, ўсимликларни ҳимоя қилиш кимёвий воситалари ишлаб чиқарадиган корхоналар.	
320.	Механизиялаштирилган маҳкамлагичлар, ўйма комплекслар ва агрегатлар, шахта электровозлари, вагонеткалар, шахта кўтариш машиналари, тозалаш ва ўтиш ишлари учун комбайнлар, кўмир қазиш учун стругак қурилмалар, қайта юклагичлар ва бошқаларни ишлаб чиқарадиган корхоналар.	
321.	Металлдан жисмоний тарбия ва спорт учун буюмлар (куроллар, балиқ овлаш анжомлари, ов анжомлари, конькилар) ишлаб чиқарадиган корхоналар. Болалар майдончалари учун ускуналар (зинапоялар, арғимчоқлар, каруселлар) ва бошқалар.	
322.	Тракторлар, кишлоқ хўжалик машиналарини ва инвентарни таъмирлайдиган ихтисослаштирилган корхоналар.	
323.	Йиғма темир-бетон ва бетон (деворбоп материаллардан ташқари) конструкциялар арматура билан мустаҳкамлаш ҳам шу жумлага киради ва цементли ва цементсиз бетонлардан буюмлар ишлаб чиқарадиган корхоналар.	4,571
324.	Линолеумнинг ҳар хил турлари, уни елимлаш учун мастиклар, қурилиш, пенополистил буюмлар ва полимер хом ашёдан қурилиш учун бошқа буюмлар ишлаб чиқарадиган корхоналар.	
325.	Қурилиш тоши, тошқол, қум-тош аралашма ва қурилиш қуми қазиб олиш, майдалаш ва бойитиш корхоналари.	
326.	Тикув ва трикотаж ишлаб чиқариши учун иплар, хом мато ва тайёр ип-газламалар, шу жумладан техник газламалар (белтинг, узатма тасмалар, ёнғин қўлқоплари ва ҳоказолар), момик, ип-газлама ватин, иплар ва бошқа буюмлар ишлаб чиқарадиган корхоналар.	
327.	Калава, ипак, иплар, барча турдаги хом мато ва тайёр ипак газламалар ишлаб чиқарадиган корхоналар.	

16 класс		
328.	Аппатит-нефелин ва фосфорит рудалар, табиий калийли тузлар, таркибида олтингугурт, бўр, маргумиш ва барит бор бўлган табиий рудаларни қазиб олиш ва бойитиш корхоналари.	
329.	Темир йўл ва ҳаракатланадиган умумий мақсадли ва маҳсус металл, портал, козлов, контейнер, бир блокли (кран-тўсин) электр кўпrik кранлари, кран-штабелер, остиликлар, қўлда бошқариладиган кранлар ишлаб чиқарадиган корхоналар.	
330.	Чорвачилик ва паррандачиликни механизациялаштириш учун озуқа тайёрлаш ва озуқа етиштириш учун машиналар уларга асбоб-ускуналар, узеллар, деталлар ва уларга эҳтиёт қисмлар ишлаб чиқарадиган корхоналар.	4,857
331.	Экскаваторлар, зовур ва тупроқ қазгичлар, землесослар, грейдерлар, бульдозерлар, скреперлар, сирмангичлар, қор ортиладиган машиналар, йўл созлагичлар ва бошқаларни ишлаб чиқарадиган корхоналар. Кувурлар (кувур ётқизгичлар, қурилиши учун маҳсус машиналар) ишлаб чиқарадиган корхоналар.	
332.	Тракторлар, тракторларнинг барча турларини, трактор ва комбайн двигателларини, агрегатлар, узеллар, деталлар ҳамда тракторлар ва кўрсатиб ўтилган двигателларга қисмлар ишлаб чиқарадиган корхоналар.	
333.	Каноп толаси, жут ва толали ўсимликлар етиштирадиган корхоналар.	
16 класс		
334.	Таркибида қимматбаҳо металлар бор бўлган рудалар ва қумларни қазиб ва қайта ишлаш корхоналари.	
335.	Бўғ қозонлари, энергетика атом реакторлари ва қозонхона-ёрдамчи ускуналари ишлаб чиқарадиган корхоналар.	
336.	Ёғочга ишлов бериш станоклари, тахта тиладиган рамалар, ёғочга ишлов бериш саноати учун автоматик ва ярим автоматик линиялар ишлаб чиқарадиган корхоналар.	5,143
337.	Хўжалик мақсадида чинни ва фаянс идиш ва бадиий чинни ишлаб чиқарадиган корхоналар.	
18 класс		
338.	Кўмирни очиқ усулда қазиб оладиган корхоналар.	
339.	Қўйиш ускуналари ишлаб чиқариши. Арапашма тайёрлагич, қолиплагич ва стержень, тозалаш ва уриб чиқариш машиналари автоматик ва ярим автоматик поток линиялари, қўйиш машиналари ишлаб чиқарадиган корхоналар.	5,714
19 класс		
340.	Нометалл рудаларни қазиб олиш. Каолин, тальк, пегматит, слюда хом ашёси қазиб олиш ва бойитиш корхоналари.	
341.	Пахта тозалаш саноати. Пахта толаси ишлаб чиқарадиган корхоналар.	
342.	Шахта қурилиши, шахталарни қуритиш бўйича маҳсус ишларни ва бошқа кон ковлаш ишларини, шу жумладан метрополитен қурилишини амалга оширадиган ташкилотлар.	6,00
20 класс		
343.	Кўмирни ер ости усулида қазиб оладиган корхоналар.	
344.	Вольфрам-молибден рудасини қазиб оладиган ва бойитадиган корхоналар.	7,714

4. Иш берувчи фаолиятининг барча турлари профессионал таваккалчилик даражасига қараб классларга бўлинади.

5. Профессионал таваккалчилик даражаси иш берувчилар фаолияти турлари бўйича шаклланадиган ишлаб чиқариш жароҳати, касб касаллиги ва ижтимоий таъминлашга харажатлар даражасини ҳисобга оладиган профессионал таваккалчиликнинг интеграл кўрсаткичи миқдори асосида белгиланади.

6. Агар иш берувчи таснифлашда келтирилмаган фаолият турини амалга оширган тақдирда, фаолиятнинг ушбу турига нисбатан профессионал таваккалчилик даражалари бўйича 3,400 миқдорида суғурта тарифларининг ўртacha қийматига teng бўлган суғурта тарифи коэффициенти қўлланилади.

Олдинги таҳрирга қаранг.

II. Суғурта тарифи таркиби

Кўрсаткичлар	
Суғурта мукофотининг брутто-ставкаси	100
Нетто-ставка (иш берувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш шартномалари бўйича жорий суғурта тўловларини таъминлашга мўлжалланган брутто-ставканинг бир қисми)	75
Иш берувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш харажатлари	25

Изоҳ. Огоҳлантирувчи чора-тадбирлар захирасига жамгарилган ва ишлатилмаган маблаглар суғурталовчининг устав капиталини оширишга йўналтирилади.

(П бўлим Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2024 йил 30 июлдаги 458-сонли қарори таҳририда — Конунчилик маълумотлари миллий базаси, 05.08.2024 й., 09/24/458/0573-сон)

III. Суғурта мукофоти суммасини аниқлашда суғурталовчилар томонидан мажбурий суғурта қилиш бўйича суғурта тарифлари коэффициентларини қўллаш тартиби

1. Бир йил муддатга мажбурий суғурта шартномасини тузишда ушбу шартнома бўйича тўланиши керак бўлган суғурта мукофоти миқдори (P_p) Иш берувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш қоидаларига ушбу илованинг I бўлимида келтирилган суғурта суммаси (C_c), йиллик базавий ставка (T_b) ва суғурта тарифининг тегишли тарифини (K_{ct}) кўпайтириш йўли билан қўйида кўрсатилган формула бўйича аниқланади:

$$P_p = C_c \times T_b \times K_{ct} / 100$$

2. Бир йилдан кам муддатга мажбурий суғурта шартномасини тузишда ушбу шартнома бўйича тўланиши керак бўлган суғурта мукофоти миқдори (P_p) Иш берувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш қоидаларига ушбу илованинг I бўлимида келтирилган суғурта суммаси (C_c), йиллик базавий ставка (T_b) ва суғурта тарифининг тегишли тарифини (K_{ct}) ва мажбурий суғурта шартномаси тузиладиган кунлар сонини (D) кўпайтириш йўли билан қўйида кўрсатилган формула бўйича аниқланади:

$$P_p = C_c \times T_b \times K_{ct} / 100 / 365 \times D$$

Олдинги таҳрирга қаранг.

(2-илюва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 21 февралдаги 80-сонли қарорига асосан 2022 йил 1 мартаң ўз кучини ўйқотади — Конунчилик маълумотлари миллий базаси, 22.02.2022 й., 09/22/80/0154-сон)

(Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2009 й., 26-сон, 299-модда; 2012 й., 8-9-сон, 83-модда, 44-сон, 507-модда; 2013 й., 38-сон, 491-модда; 2014 й., 14-сон, 156-модда; 2016 й., 9-сон, 91-модда, 34-сон, 405-модда; 2017 й., 15-сон, 249-модда, 29-сон, 693-модда, 37-сон, 990-модда, Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси, 23.12.2017 й., 10/17/1001/0447-сон; 09.03.2019 й., 09/19/199/2729-сон; 14.05.2019 й., 09/19/397/3123-сон, 11.08.2019 й., 09/19/661/3571-сон, 29.12.2019 й., 09/19/1046/4242-сон; Конунчилик маълумотлари миллий базаси, 25.06.2021 й., 09/21/393/0596-сон;

*08.02.2022 й., 09/22/62/0111-соң, 22.02.2022 й., 09/22/80/0154-соң, 05.04.2022 й., 09/22/153/0266-соң;
22.07.2023 й., 09/23/304/0510-соң; 04.03.2024 й., 07/24/108/0171-соң; 05.08.2024 й., 09/24/458/0573-
соң; 30.10.2024 й., 09/24/714/0865-соң)*